

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420112421
AA43-0207-22/16

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2022.gada 8.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Indra Meldere,
tiesneses Inga Juhņeviča-Knoka un Sanita Kanenberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Memory Water” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2020.gada 7.decembra lēmuma Nr.22-pk atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Patērētāju tiesību aizsardzības centram atlīdzināt pieteicējai nemantisko kaitējumu 250 000 *euro* apmērā, sakarā ar SIA „Memory Water” apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 18.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk – centrs) 2020.gada 7.decembra lēmumu Nr.22-pk (turpmāk – Lēmums) nolemts pieteicējai SIA „Memory Water”:

- 1) aizliegt negodīgas komercprakses īstenošanu, kas izpaužas kā:
  - 1.1) maldinošas informācijas/apgalvojumu sniegšana par produkta BIO ūdens īpašībām un tā kvalitāti;
  - 1.2) maldinošas informācijas sniegšana (tai skaitā pieteicējas tīmekļa vietnēs un vides reklāmās) par ūdens apstrādes tehnoloģiju (strukturēšanu) un kvalitātes zīmi *Bio Water^{TM}*;
  - 1.3) normatīvajiem aktiem neatbilstošu veselīguma norāžu sniegšana;
  - 1.4) maldinošas informācijas/apgalvojumu sniegšana par kosmētikas līdzekļu ārstnieciskajām īpašībām;

1.5) Ministru kabineta 2015.gada 1.decembra noteikumu Nr.685 „Prasības uztura bagātinātājiem” (turpmāk – Uztura bagātinātāju noteikumi) 26.punktā noteikto prasību neievērošana;

1.6) informācijas par atteikuma tiesībām un to izmantošanas tiesībām nesniegšana pieteicējas tīmekļa vietnēs;

1.7) atteikuma tiesību veidlapu nenodrošināšana pieteicējas tīmekļa vietnēs;

1.8) informācijas par ārpustiesas strīdu risināšanas kārtību, kā arī par Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 21.maija Regulā (EK) Nr.524/2013 Par patērētāju strīdu izšķiršanu tiešsaistē un ar ko groza Regulu (EK) Nr.2006/2004 un Direktīvu 2009/220EK (turpmāk – Strīdu risināšanas regula) minēto platformu nesniegšana pieteicējas tīmekļa vietnēs;

1.9) informācijas par pieteicējas nosaukumu (firmu), reģistrācijas numuru un juridisko adresi nesniegšana uzskatāmā un pastāvīgi pieejamā veidā pieteicējas tīmekļa vietnēs;

1.10) informācijas par līguma izbeigšanas tiesībām nesniegšana pieteicējas tīmekļa vietnēs;

2) uzlikt pienākumu:

2.1) nodrošināt trīs mēnešu laikā no Lēmuma spēkā stāšanās brīža mainīt pieteicējas ražoto produktu (ūdens pudeļu) marķējumu, izslēdzot no tā informāciju par ūdens apstrādes tehnoloģiju (strukturēšanu) un kvalitātes zīmi *Bio Water^{TM}* (minētais tiesiskais pienākums attiecas tikai uz tiem pieteicējas ražotajiem produktiem, kuri vēl nav laisti tirgū, un pieteicējai ir tiesības izpārdot tos produktus, kuru marķējumā vēl ir norādīta informācija par ūdens apstrādes tehnoloģiju (strukturēšanu) un kvalitātes zīmi *Bio Water^{TM}*);

2.2) 14 dienu laikā no iepriekš minētā termiņa izbeigšanās brīža iesniegt centram rakstveida pierādījumus/informāciju par šo darbību izpildi.

3) uzlikt soda naudu 15 000 *euro*.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] No lietā konstatētajiem apstākļiem izriet, ka pieteicējas sniegtā reklāma par produktu BIO ūdens ir nepārprotami vērsta uz to, lai patērētājiem radītu iespaidu, ka produkts BIO ūdens ir augstvērtīgāks, kvalitatīvāks un veselīgāks produkts nekā citi, jo īpaši salīdzinājumā ar citiem tirgū piedāvātajiem ūdeņiem. Iespaidu par produkta BIO ūdens augstvērtīgumu, kvalitāti un tam piemītošajām unikālajām īpašībām pastiprina/var pastiprināt apstākļi, ka BIO ūdens patērētājiem tiek piedāvāts kā strukturēts ūdens (vai ar strukturēšanas tehnoloģiju apstrādāts ūdens).

Tīmekļa vietnē <http://www.memorywater.com/lv> (turpmāk – vietne Nr.1) izvietotajā attēlā redzamais pieteicējas noteiktais ūdens iedalījums trīs kvalitātes līmeņos nav pamatots un ir vērtējams kā patērētājus maldinoša informācija. Vietnē Nr.1 nav skaidri norādīta nepārprotama informācija, ka pieteicēja ražo fasētu dzeramo ūdeni. Vienlaikus vietnē Nr.1 izvietotais *Bio Water^{TM}* kvalitātes zīmei izvīzīto kritēriju salīdzinājums (kritēriju tabula) ar citu pārtikas kategoriju ir vērtējams kā patērētājus maldinoša informācija. Citas pārtikas grupas jeb konkrētajā gadījumā dabīgā minerālūdens un avota ūdens prasību piemērošana

dzeramajam ūdenim, kā tas redzams vietnē Nr.1 izvietotajā kritēriju tabulā, var maldināt patērētāju, radot iespaidu, ka minētās prasības ir noteiktas tieši fasētajam dzeramajam ūdenim, nevis dabīgajam minerālūdenim un avota ūdenim.

No 2019.gada 12.augusta līdz 2020.gada 15.aprīlim pieteicēja savā komercpraksē ir izmantojusi veselīguma norādes, kuras neatbilst normatīvo aktu prasībām, tostarp norādes, kurās produktiem tiek piedēvētas ārstnieciskās īpašības.

Lai gan pieteicēja ir veikusi labprātīgas darbības, novēršot minēto pārkāpumu, tomēr atkārtoti veiktās pārbaudes liecina, ka komerciālajā saziņā ar patērētājiem pieteicēja joprojām turpina izmantot veselīguma norādes, kuras neatbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 20.decembra Regulas (EK) Nr.1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem (turpmāk – Veselīguma norāžu regula) 3.panta noteikumiem un saskaņā ar minētās regulas 10.panta pirmo daļu ir aizliegtas.

Pieteicējas komercpraksē izmantotā kvalitātes zīme *Bio Water^{TM}*, kā arī komerciālajā saziņā ar patērētājiem sniegtā informācija un tās pasniegšanas veids par produktu BIO ūdens, tostarp informācija par ūdens apstrādi (strukturēšanu) un normatīvajiem aktiem neatbilstošu veselīguma norāžu izmantošana, maldina/var maldināt patērētājus par reālo BIO ūdens augstvērtīgumu, kvalitāti un tam piedēvētajām īpašībām.

[1.2] No 2019.gada 12.augusta līdz 2019.gada 21.augustam tīmekļa vietnē <https://shop.memorywater.lv> (turpmāk – vietne Nr.2) piedāvāto uztura bagātinātāju aprakstos (piemēram, „INEX defence pērles”, „INEX Moisturize pērles”, „INEX Anti-Age pērles”) nebija sniegta norāde „Uztura bagātinātāji neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”, tādējādi pieteicēja nav ievērojusi Uztura bagātinātāju noteikumu 26.punktā noteiktās prasības.

No 2019.gada 12.augusta līdz 2020.gada 6.janvārim pieteicēja neievēroja Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 30.novembra Regulas (EK) Nr.1223/2009 par kosmētikas līdzekļiem (turpmāk – Kosmētikas līdzekļu regula) 20.panta 1.punkta prasības, jo vietnē Nr.2 piedāvāto kosmētikas produktu aprakstos tika sniegti apgalvojumi, kas piedēvē kosmētikas produktam ārstnieciskās īpašības, kas tiem nepiemīt. Tādējādi pieteicēja noteiktā laika periodā īstenoja maldinošu (tostarp jebkuros apstākļos maldinošu) komercpraksi un profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi.

[1.3] Lietā konstatētie apstākļi liecina, ka no 2019.gada 8.augusta līdz 2020.gada 6.janvārim vietnē Nr.2 nebija sniegta informācija par atteikuma tiesībām un to izmantošanas nosacījumiem, kā arī nebija pieejama atteikuma tiesību veidlapa.

No 2019.gada 6.augusta līdz 2019.gada 21.augustam vietnē Nr.1 un vietnē Nr.2 sadaļā „Kontakti” nebija uzskatāmi un pastāvīgi pieejamā veidā sniegta informācija par pieteicējas nosaukumu (firmu), reģistrācijas numuru un juridisko adresi.

No 2019.gada 8.augusta līdz 2020.gada 6.janvārim vietnē Nr.2 nebija sniegta informācija par ārpustiesas strīdu risināšanas kārtību, kā arī nav iekļauta

saite uz Strīdu risināšanas regulā minēto platformu, tādējādi noklusējot būtisku informāciju, kas patērētājiem ir nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu, piemēram, par patērētāju tiesību atbilstošu realizēšanu gadījumā, ja iegādāta līguma noteikumiem neatbilstoša prece vai ja pieteicēja neveica pienācīgu noslēgto distances līgumu izpildi.

No 2019.gada 8.augusta līdz 2020.gada 6.janvārim vietnē Nr.2 nebija sniegta pietiekama informācija par līguma izbeigšanas tiesībām.

Pieteicēja, īstenojot maldinošu un profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kas būtiski negatīvi ietekmē vai var ietekmēt patērētāju ekonomisko rīcību, ir īstenojusi negodīgu komercpraksi un tādējādi pārkāpusi Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta pirmajā daļā noteikto.

[1.4] Izvērtējot lietderības apsvērumus, proti, to, ar kāda veida lēmumu konkrētajā situācijā tiktu panākta patērētāju kolektīvo interešu aizsardzība, tajā skaitā, ievērojot, ka konkrētā pieteicējas īstenotā komercprakse ir atzīstama par negodīgu komercpraksi, šīs komercprakses raksturu un būtību, kā arī apstākli, ka minētā komercprakse joprojām skar vai var skart daudzu patērētāju ekonomiskās intereses un pieteicēja ilgstošā termiņā labprātīgi ir veikusi tikai daļēju pārkāpumu novēršanu, pieteicējai par izdarīto pārkāpumu ir lietderīgi uzlikt tiesisko pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi. Tā kā līdzīgu negodīgu komercpraksi pieteicēja varētu veikt arī turpmāk, tajā skaitā, citās pieteicējas tīmekļvietnēs vai citādā veidā (piemēram, vides reklāmās, reklāmās masu informācijas līdzekļos, bukletos u.tml.), ir lietderīgi un pamatoti aizliegt negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama.

Papildus tam, ievērojot, ka lietā konstatētā negodīgā komercprakse ir attiecināma arī uz pieteicējas produktu marķējumā sniegto informāciju par kvalitātes zīmi *Bio Water^{TM}* un ūdens apstrādes tehnoloģiju, ir lietderīgi uzlikt pieteicējai par pienākumu trīs mēnešu laikā mainīt pieteicējas ražoto produktu (ūdens pudeļu) marķējumu, izslēdzot no tā attiecīgo informāciju, kā arī noteiktā termiņā iesniedzot centram rakstveida pierādījumus/informāciju par šo darbību izpildi. Vienlaikus, uzliekot minēto pienākumu, centrs ļauj pieteicējai izpārdot iepriekš saražotos produktus ar veco marķējumu.

[1.5] Pieteicējas pārkāpums ir vērtējams kā sevišķi smags patērētāju kolektīvo interešu pārkāpums, jo pieteicējas īstenotā negodīgā komercprakse ir īstenota ilgstošā laika periodā, tā sniegta vairākos kanālos (tīmekļa vietnēs, sociālajos tīklos un vides reklāmās), kā arī tā skar plašu patērētāju loku, un pārkāpumam ir plaša ietekme uz patērētāju kolektīvajām interesēm. Lai gan ir konstatēts, ka pieteicēja veikusi labprātīgas darbības, kas vērstas uz dažu lietā konstatēto pārkāpumu novēršanu, un pieteicējas īstenotā negodīgā komercprakse saistībā ar distances tirdzniecību un patērētāju likumīgo tiesību un līgumu izpildi ir izbeigta, tomēr pieteicēja joprojām pēc savas iniciatīvas nav veikusi visus nepieciešamos pasākumus, lai izbeigtu īstenot negodīgo komercpraksi. Pieteicējas prettiesiskā rīcība ir turpināta, neraugoties uz to, ka pieteicēja vairākkārt ir informēta par konstatētajiem pārkāpumiem. Tādējādi faktiski nav konstatējama pieteicējas vēlme nepieļaut konkrētu pārkāpumu izdarīšanu, kā arī to novēršanu.

Vērtējot pieteicējas mantisko stāvokli, tiek ņemts vērā pieteicējas gada pārskats par 2019.gadu, saskaņā ar kuru neto apgrozījums, atbilstoši kuram būtu vērtējams soda naudas apmērs, ir 473 857,00 *euro*.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu tiesā par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[2.1] Lēmums ir izrēķināšanās līdzeklis par pieteicējas pārstāvja aktivitātēm. Pieteicējai sods uzlikts par neesošu pārkāpumu. Lēmumā nav pamatojuma, kā izpaužas maldinošā komercprakse. Izpildot centra prasības, pieteicēja maldinātu patērētāju.

Centram nav tiesību aizliegt veikt ūdens strukturēšanu, kas ir starptautiski plaši atzīta tehnoloģija. BIO ūdens ir vienīgā kvalitātes zīme Latvijā, kurai ir vairāki konkrēti kritēriji, kuri saistās ar to, ko patērētājs varētu saprast ar kvalitātes zīmes jēgu. Citām kvalitātes zīmēm galvenais kritērijs pamatā ir tikai licences maksas iekasēšana, nevis nopietnu kvalitātes kritēriju izvirzīšana. BIO ūdens kvalitātes zīmes kritēriji tiek katru gadu kontrolēti, tās statuss ir jāatjauno katru gadu.

[2.2] Centrs kļūdaini norāda, ka BIO ūdens ir produkts, lai gan patiesībā tā ir kvalitātes zīme. Pieteicēja ražo tikai produktus ar nosaukumu *Memory Water* (dažāda tilpuma). Kā papildus kvalitātes zīmi pieteicēja ir pilntiesīgi ieguvusi tiesības lietot kvalitātes zīmi *Bio Water*, jo produkts ir novērtēts kā atbilstošs šīs kvalitātes zīmes izvirzītajiem kritērijiem. Centrs pārkāpis savas pilnvaras, pieteicējai aizliedzot izmantot Latvijas Republikas Patentu valdē reģistrētu preču zīmi *Bio Water^{TM}* un norādīt ražoto produktu marķējumā informāciju par ūdens apstrādes veidu – ūdens strukturēšanu.

[2.3] Centrs jauc BIO ūdens sertificēšanas kritērijus ar ūdens strukturēšanu, kam nav nekādas saistības. BIO ūdens sertificēšanas kritēriju uzdevums ir rūpēties, lai ūdens būtu no dabas atbilstošs visiem Ministru kabineta noteikumos noteiktajiem normatīviem bez ķīmiskas apstrādes pielietošanas, kā tas ir dabīga minerālūdens gadījumā.

Turpretim strukturēšana ir ūdens aktivēšanas veids, kas, nemainot ķīmisko sastāvu, izmaina ūdens struktūru.

[2.4] Centrs arī nekorekti analizē vidusmēra patērētāja definīciju šīs lietas kontekstā. Visa informācija, tajā skaitā skaidrojošais video, apraksta teksts, infografika un salīdzinošā tabula, ir jāvērtē kopsakarā, tā kā tā tiek pasniegta patērētājam, nevis izrauta no kopējā konteksta. Ja runa ir par īpašiem un dārgākiem produktiem, tiek uzskatīts, ka vidusmēra patērētājam ir augstāka uzmanība un kompetence nekā parastam vidusmēra patērētājam. *Memory Water* ir tieši tāds produkts, kas ir interesants patērētājiem ar augstākām prasībām pret sevi, augstāku apziņas līmeni, ar vidēju vai augstāku ienākumu līmeni un augstāku izglītības līmeni. Piemērojot vidusmēra patērētāja definīciju pieteicējas reklamēto produktu gadījumā, patērētājs uzskatāms par vēl uzmanīgāku, vēl vērtīgāku un vēl ziņošāku. Šāds cilvēks spēj iedziļināties informācijā, spēj to analizēt, spēj saprast rakstīto. Ja informācija pati par sevi ir korekta, tad nebūtu

iemesla bez nekāda pamatojuma prezumēt, ka *Memory Water* patērētājs tiek uzreiz maldināts vai nespēj saprast pasniegto informāciju.

[2.5] Lēmumā noteiktā tiesiskā pienākuma mainīt produkta marķējumu izpilde pieteicējai var radīt apdraudējumu saimnieciskās darbības turpmākai īstenošanai, jo marķējuma maiņa visām pudelēm rada milzīgus neparedzētus izdevumus. Īpaši apgrūtināši un finansiāli dārgi to būtu izdarīt ar lielo pudelju marķējumu. Tās ir atkārtoti uzpildāmas, maināmas pudeles. Lēmuma izpilde nozīmētu arī to, ka nederīgi kļūst jau esošie marķējuma krājumi. Turklāt ir jāveido jauns marķējuma dizains, kas rada papildu izmaksas.

[3] Centrs rakstveida paskaidrojumos par pieteikumu norāda, ka uzskata pieteikumu par nepamatotu un lūdz to noraidīt, atsaucoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējas argumenti, tajā skaitā atsauces uz dažādām publikācijām interneta portālos, pamatā ir balstīti uz pieteicējas pārstāvja aktivitātēm (piemēram, 2020.gada 12.decembra tautas sapulce u.c.) un/vai personīgiem uzskatiem, kuri saistīti ar dažādiem sociāli politiskiem procesiem, tostarp žurnālistu viedokļiem par pieteicēju, nav vērtējami Lēmuma kontekstā. Tāpat nav ņemami vērā arī argumenti par 2020.gada 23.decembra tiešsaistē organizēto pieteicējas diskusiju ar Ekonomikas ministrijas un centra pārstāvjiem, jo diskusija tika organizēta pēc Lēmuma pieņemšanas, un tā neietekmē Lēmumā vērtētos tiesiskos un faktiskos apstākļus un izdarītos secinājumus.

[3.2] Lēmumā sniegtais vērtējums par kvalitātes zīmes *Bio Water*^{TM} izmantošanu un informācijas sniegšanu par ūdens apstrādes veidu konkrētajā gadījumā ir skatāms Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma normu tvērumā centra kompetences ietvaros, nevis atbilstoši preču zīmju aizsardzības vai pārtikas produkta marķējumu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām. Tāpēc konkrētajā lietā nav strīda par kvalitātes zīmes *Bio Water*^{TM} aizliegumu vai ūdens apstrādes veida aizliegumu kā tādu un tādā izpratnē, kā to norāda pieteicēja, bet gan strīds ir par pieteicējas īstenotās komercprakses neatbilstību normatīvo aktu prasībām.

[3.3] Pieteicējas argumenti par centra iebildumu nekonkrētību vai neskaidrību liecina par to, ka pieteicēja nav pilnībā iedziļinājusies visos lietas apstākļos, tostarp konkrētu normatīvo aktu prasībās, kuras attiecas uz pieteicējas īstenoto komercpraksi.

Lēmumā ir pietiekami pamatoti secināts, ka pieteicējas komercpraksē izmantotā informācija par ūdens apstrādi (strukturēšanu) patērētājiem rada maldinošu priekšstatu, ka strukturēts ūdens ir labāks par citiem ūdeņiem, lai gan tam nav pamatotu pierādījumu. Lēmuma 6.punktā par vietnē Nr.1 publicēto informāciju par ūdens apstrādi jeb strukturēšanu (ietverot apgalvojumus par „virpuļošanu”, „magnētu ietekmi”, „augsta un zema spiediena ietekmi”, „gatavību pozitīvu frekvenču uzņemšanai”, „9995 pozitīvām frekvencēm”, „saules un mēness ietekmi”, „sudraba ietekmi”, „zemi un minerāliem”), kuras rezultātā ūdens, piemēram, iegūst „par 5-8% vairāk skābekļa”, kā arī par pieteicējas ražoto ūdens pudelju iepakojumiem izvietoto informāciju par ūdens

apstrādes tehnoloģiju, centram ir pamats uzskatīt, ka tā ir nepatiesa. Atbilstoši kompetento iestāžu sniegtajam viedoklim lietā pieteicējas iesniegtais dokuments „Strukturēšanas tehnoloģiju apraksts” ir nepilnīgs pierādījums pieteicējas pielietotajai ūdens apstrādes tehnoloģijai, kā arī šo dokumentu nevar uzskatīt par pamatojumu pieteicējas sniegtajai informācijai par ūdens apstrādi (strukturēšanu) un tās rezultātā radīto ietekmi uz pieteicējas ražoto ūdeni.

[3.4] Centra atkārtoti veiktās pārbaudes liecina, ka komerciālajā saziņā ar patērētājiem pieteicēja joprojām turpina izmantot veselīguma norādes, kuras neatbilst Veselīguma norāžu regulas 3.pantam un saskaņā ar šīs regulas 10.panta pirmo daļu ir aizliegtas. Piemēram, vietnē tiek sniegtas veselīguma norādes „palielina cilvēka bio-enerģiju”, „trīs mēnešu laikā eksperimenta grupai, kura ikdienā dzēra strukturētu ūdeni, vidējais bio-enerģijas līmenis paaugstinājās vairāk kā par 100%” ar atsauci uz Lēmuma 13.punkta 5.attēlā redzamo R.Korotkova zinātnisko pētījumu.

Atbilstoši lietas ietvaros sniegtajam Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” (turpmāk – BIOR) viedoklim komerciālajā saziņā ar patērētājiem izmantotie pieteicējas apgalvojumi par izmaiņām „bio-enerģijā” ir uzskatāmi par veselīguma norādēm, bet neviena no šīm norādēm nav iekļauta Eiropas Savienības uzturvērtības un veselīguma norāžu pārtikai reģistrā (*EU Register of nutrition and health claims made on foods*). Proti, tās nav autorizētas kā norādes izmantošanai uz pārtikas produktiem Eiropas Savienībā. Līdz ar to šādu apgalvojumu/norāžu izmantošana komercpraksē neatbilst veselīguma norāžu prasībām. Turklāt atbilstoši BIOR viedoklim komerciālajā saziņā ar patērētājiem izmantotie pētījumu piemēri par produktam BIO ūdens piedēvētajām īpašībām (t.sk. K.Korotkova pētījums) ir nepilnīgi (piemēram, trūkst atsauču uz publikācijām citējamajos žurnālos, nav sniegta visa informācija, lai novērtētu pētījumu atbilstību zinātniskās labās prakses ievērošanai u.tml.).

[3.5] Lietas izvērtēšanas laikā centrs nav iebildis par to, ka jebkurai personai ir tiesības izstrādāt savu privātu kvalitātes zīmi un noteikt tās atbilstības kritērijus. Lēmumā minētie centra iebildumi ir saistīti ar kvalitātes zīmes *Bio Water™* izmantošanas maldinošo raksturu.

Lēmumā ir pietiekami skaidri definēta un analizēta pieteicējas īstenotās komercprakses ietekme uz vidusmēra patērētāja uztveri un rīcību. Izskatāmajā gadījumā pieteicējas komercprakse saistībā ar BIO ūdens piedāvāšanu patērētājiem ir vērtēta kompleksi, proti, izvērtējot gan pieteicējas tīmekļa vietnēs sniegto informāciju un tās pasniegšanas veidu, gan publiskā vidē izplatītās reklāmas, gan pieteicējas produkta marķējumā norādīto informāciju.

[3.6] Vietnēs informāciju par kvalitātes zīmi *Bio Water™* izvirzīto kritēriju mērķi, to piemērošanu, uzraudzību un kontroli sniedz pieteicēja, nevis biedrība „Veselīgās pārtikas asociācija” (turpmāk – biedrība). Savukārt, ievadot interneta pārlūkprogrammas adresu logā www.bioudens.lv, atveras nevis minētā vietne, bet gan <https://www.facebook.com/BioWaterSertZ>. Centrs nav konstatējis, ka tajā ir norādīta būtiska informācija par biedrību – tās nosaukums, reģistrācijas numurs, juridiskā adrese. Līdz ar to nav iespējams identificēt, vai šajā vietnē sniegtā informācija ir saistīta ar biedrību. Turklāt minētajā vietnē

netiek sniegta detalizēta informācija par kvalitātes zīmei *Bio Water*^{TM} izvirzīto kritēriju uzraudzību un kontroli. Līdz ar to ir pamatoti uzskatīt, ka Lēmumā norādītais apstāklis par informācijas trūkumu ir pietiekami argumentēts.

[3.7] Negodīgas komercprakses īstenošana nevar tikt attaisnota ar pieteicējas finansiālo un komerciālo interešu nodrošināšanu vai kādiem iepriekš neparedzētiem izdevumiem, jo īpaši apstākļos, kad uzņēmums strādā ar peļņu.

Atbilstoši Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrētajiem pēdējiem pieteicējas finanšu rādītājiem 2019.gadā pieteicējas neto apgrozījums bija 473 857,00 *euro*, bruto peļņa 195 223,00 *euro*, no kuriem pārskata gada peļņa (pēc izmaksu segšanas) ir 92 617,00 *euro*. Minētais nav atzīstams par tādu apstākli, kas var radīt būtisku apdraudējumu turpmākai pieteicējas saimnieciskās darbības pastāvēšanai.

Lēmumā konstatētie pārkāpumi ir aizskāruši un joprojām aizskar daudzu patērētāju tiesiskās intereses. Līdz ar to Lēmums, ar kuru pieteicējai cita starpā uzlikts tiesiskais pienākums mainīt produkta marķējumu, ir uzskatāms par būtisku efektīvai patērētāju ekonomisko un tiesisko interešu aizsardzībai. Ja minētais pienākums netiek pildīts, tiek radīts patērētāju tiesisko un ekonomisko interešu apdraudējuma risks.

Turklāt pieteicējai uzliktais pienākums mainīt pieteicējas ražoto ūdens pudeļu marķējumu trīs mēnešu laikā no Lēmuma spēkā stāšanās brīža nenozīmē, ka centrs ir noteicis imperatīvu prasību automātiski likvidēt visus jau saražotā vecā marķējuma krājumus. Tieši pretēji, kā izriet no Lēmuma, pieteicēja drīkst laist tirgū produktus ar veco marķējumu. Tomēr vienlaikus minētais tiesiskais pienākums paredz arī to, ka pieteicējai ir jāveic visas nepieciešamās darbības, kas ir vērstas uz šī pienākuma izpildi, par tām attiecīgi informējot centru. Vienlaikus pieteicējai jau pirms Lēmuma pieņemšanas bija pietiekami ilgs laiks, lai organizētu savu saimniecisko darbību godīgas komercprakses īstenošanai, tostarp izvērtējot iespēju mainīt pieteicējas ražoto produktu marķējumu attiecībā uz kvalitātes zīmes *Bio Water*^{TM} izmantošanu, jo uz pieteicēja īstenoto negodīgo komercpraksi tika norādīts jau centra 2018.gada sniegtajās uzziņās pieteicējai. Līdz ar to pieteicējai bija dota iespēja ilgstošākā laika posmā labprātīgi veikt nepieciešamos pasākumus tādas saimnieciskās darbības organizēšanai un komercprakses īstenošanai, kas atbilst normatīvo aktu prasībām un godīgai tirgus praksei.

[4] Administratīvā rajona tiesa ar 2021.gada 18.jūnija spriedumu pieteicējas pieteikumu noraidīja. Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] 2021.gada 14.jūnija tiesa sēdē pieteicējas pilnvarotais pārstāvis lūdza tiesu pieaicināt lietā trešās personas statusā Vācijas/Šveices uzņēmumu *Proceeding GmbH*, kas ir izstrādājis ūdens strukturēšanas jeb aktivēšanas iekārtu, ko izmanto pieteicēja. Pieteicējas ieskatā tiesas spriedums šajā lietā var būtiski aizskart minētā uzņēmuma intereses.

Tāpat pieteicējas pilnvarotais pārstāvis minētajā tiesas sēdē iesniedza biedrības lūgumu, kā arī pats izteica lūgumu biedrību pieaicināt trešās personas

statusā. Lūgums pamatots ar apstākli, ka preču zīme *Bio Water*^{TM}, kuras darbība faktiski ir apturēta attiecībā uz pieteicēju, pieder biedrībai. Tādējādi spriedums konkrētajā lietā var skart biedrības intereses.

Tiesa secināja, ka ar Lēmumu uzliktie saistošie pienākumi pieteicējai skar vienīgi pieteicēju un pieteicējas īstenoto komercdarbību, un tiesas spriedums par Lēmuma atcelšanu vai atzīšanu par tiesisku nevar skart Vācijas/Šveices uzņēmuma *Proceeding GmbH* un biedrības intereses. Tas vien, ka pieteicēja savā saimnieciskajā darbībā izmanto citai personai piederošu preču zīmi, nevar būt par pietiekamu pamatu, lai preču zīmes īpašnieku lietā pieaicinātu trešās personas statusā. Turklāt lieta tiek skatīta patērētāju tiesību aizsardzības kontekstā, proti, par to, vai pieteicēja bija īstenojusi negodīgu komercpraksi, nevis jautājumā par pašu preču zīmi. Arī apstākļi, ka pieteicēja savā saimnieciskajā darbībā izmanto konkrētas iekārtas, nevar būt par pamatu iekārtu ražotāju pieaicināt kā trešo personu, jo Lēmums neskar ūdens strukturēšanas iekārtas ražotāja tiesības. Lai personu atzītu par trešo personu, izšķiroši ir konstatēt, ka attiecīgais administratīvais akts un secīgi tiesas nolēmums tieši var skart personas intereses.

Līdz ar to pieteicējas un biedrības lūgumi par trešo personu pieaicināšanu ir noraidāmi. Tā kā lūgumi izteikti 2021.gada 14.jūnija tiesas sēdes laikā, par tiesas lēmumu atsevišķi nav iesniedzama blakus sūdzība, bet iebildes izsakāmas apelācijas sūdzībā, pārsūdzot tiesas spriedumu.

[4.2] Lēmumā centrs konstatējis, ka pieteicēja īsteno maldinošu un profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kas būtiski negatīvi ietekmē vai var ietekmēt patērētāju ekonomisko rīcību, tādējādi ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, pārkāpjot Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta pirmajā daļā noteikto. Tādējādi lietā ir strīds par to, vai centrs pamatoti pieteicējas darbībās konstatējis negodīgu komercpraksi, un secīgi, vai pamatoti uzlicis pieteicējai tiesisko pienākumu izbeigt konstatēto negodīgo komercpraksi, vienlaicīgi nosakot konkrētu darbību veikšanu minētā mērķa sasniegšanai.

Atsaucoties uz Senāta judikatūru, tiesa norādījusi, ka komercprakses īstenošanā var objektīvi pastāvēt vairāki elementi, kas atkarīgi no komercprakses īpatnībām, raksturīgiem apstākļiem u.tml., tāpēc tas, vai komercprakse ir negodīga, izvērtējams katrā konkrētā gadījumā esošu elementu kontekstā. Citiem vārdiem, ikviena strīda par negodīgu komercpraksi gadījumā šā jēdziena saturs ir piepildāms ar konkrēto situāciju raksturojošiem individuālajiem apstākļiem. Tādējādi lietā vērtējams, vai konkrētās lietas individuālie faktiskie apstākļi veido tādu apstākļu kopumu, kas atzīstams par maldinošu un profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi.

[4.3] Lēmumā centrs konstatējis, ka pieteicēja sniedz maldinošu informāciju/apgalvojumu (tai skaitā pieteicējas tīmekļa vietnēs un vides reklāmās) par produkta BIO ūdens īpašībām un tā kvalitāti, par ūdens apstrādes tehnoloģiju (strukturēšanu) un kvalitātes zīmi *Bio Water*^{TM}.

[4.3.1] Kā izriet no lietas materiāliem, BIO ūdens tiek reklamēts kā augstvērtīgāks un kvalitatīvāks produkts salīdzinājumā ar citiem tirgū

piedāvājumiem ūdeņiem. Pieteicēja uzskata, ka to apliecina biedrības reģistrētā preču zīme *Bio Water*^{TM}.

Centrs konstatējis, ka BIO ūdens reklāma ir izplatīta vietnē Nr.1, vietnē Nr.2, sociālajos tīkos *Facebook* un *Instagram* izveidotajos pieteicējas profilos *Memory Water@memorywater* un *Memory Water@memory*, kā arī publiskajā vidē Rīgas pilsētas teritorijā (izvietota uz Brasas tilta, Vanšu tilta, Zemitānu tilta, Brīvības gatvē Nr.333).

Tiesa konstatējusi, ka vietnē Nr.1 tika izplatīta šāda satura informācija par produktu BIO ūdens:

1. *Memory Water* ir pirmais ūdens Latvijā, kas saņēmis *Bio Water*^{TM} sertifikātu ar pilnām tiesībām izmantot *Bio Water*^{TM} kvalitātes zīmi. BIO ūdenim ir augstākas kvalitātes un dabīguma prasības nekā likumdošana izvirza avota ūdenim, minerālūdenim un dzeramajam ūdenim, ja produkts ir marķēts ar *Bio Water*^{TM}. Turklāt augstas kvalitātes prasības tiek izvirzītas ne tikai pret pašu ūdeni, bet arī tā iepakojumu;

2. Spēkā esošā rūpniecisko ražojumu atbilstošā likumdošana ļauj ne tikai dzeramajam, bet arī dabīgajam avota un minerālūdenim veikt visdažādākās manipulācijas – nevēlamo ķīmisko vielu savienojumu atdalīšanu, dzelzs, sēra, fluora, mangāna samazināšanu, ūdens kondicionēšanu. Ozonēta gaisa pievienošana, apstrādāt ar nātrija hidroksīdu, apstrādāt ar skābi, skalot ar dzeramo vai demineralizētu ūdeni u.c. Stipri jāšaubās, vai pēc šāda apstrādes kompleksa ūdens vēl patērētāja izpratnē būtu atzīstams par dabīgu. Drīzāk šāds ūdens būtu dēvējams par ūdens izstrādājumu. Tādēļ rodas nepieciešamība iegūt augstākas kvalitātes standarta sertifikāciju, kura pēc būtības atbilstu patērētāja izpratnei par tiešām dabīgu bio produktu. Līdzīgu ūdens bio sertifikāciju veic arī citās Eiropas Savienības valstīs, piemēram, Vācijā;

3. Vietnē Nr.1 norādīts, ka ir 3 ūdens kvalitātes līmeņi: 1.līmenis, kas ir augstākais, – BIO ūdens; 2.līmenis – dabīgais avota vai minerālūdens; 3.līmenis – dzeramais ūdens.

[4.3.2] Tiesa secinājusi, ka pieteicēja BIO ūdeni vērtē augstāk nekā dzeramo, avota vai minerālūdeni un atsaucas uz to, ka minētais produkts saņēmis *Bio Water*^{TM} sertifikātu.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicējas sniegtā informācija par viņas izplatīto ūdeni var radīt patērētājam iespaidu, ka tas ir kaut kas savādāks nekā vispārīgi tirgū patērētājiem pieejamais dzeramais, avota vai minerālūdens.

Prasības dzeramajam, avota vai minerālūdenim (izņemot minerālūdeni, kas atzīts par zālēm vai kuru izmanto ārstniecībā termālajās vai ūdensdziedniecības iestādēs, kas atrodas ūdens ieguves vietā) noteic Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumi Nr.671 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” (turpmāk – Dzeramā ūdens noteikumi) un Ministru kabineta 2015.gada 15.decembra noteikumi Nr.736 „Noteikumi par dabīgo minerālūdeni un avota ūdeni” (turpmāk – Minerālūdens noteikumi). Savukārt tiesību normas nenoteic, kas ir saprotams ar bio ūdeni, un neregulē prasības tāda veida ūdenim.

Tādējādi, piedāvājot patērētājam iegādāties BIO ūdeni kā atsevišķu pārtikā lietojamu ūdens veidu, kura prasības un atbilstība ir augstākas kvalitātes nekā dzeramajam, avota vai minerālūdenim, patērētājs tiek maldināts, jo tiek radīts iespaids par īpaša ūdens kā ūdens veida esību, kura īpašības ir ticami pārbaudītas un salīdzinātas iepretim dzeramajam, avota un minerālūdenim. Nepārbaudāmas, bet precīzi slavinošas informācijas sniegšana ir patērētāju maldinoša rīcība. Pieteicējas norāde, ka bio sertifikāciju veic arī citās Eiropas Savienības valstīs, piemēram, Vācijā, var radīt patērētājam maldīgu priekšstatu par to, ka šādi marķētam produktam piemīt labākas īpašības nekā produktam bez bio sertifikāta, jo nereti patērētāji preces, kas ražotas citur Eiropas Savienībā, tai skaitā, Vācijā, uzskata par labākas kvalitātes nekā vietējo preci.

[4.3.3] Vietnē Nr.2 (<https://shop.memorywater.lv/good/memory-water-bio-18-9l-bpafree>) norādīts, ka *Memory Water* ir strukturēts ar 18 posmu Vācijas un Šveices zinātnieku izstrādātu tehnoloģiju. Attiecībā par ūdens apstrādes tehnoloģiju – strukturēšanu – norādāms, ka nedz iepriekš minētie Ministru kabineta noteikumi, nedz arī kāds cits normatīvais akts nenoteic, kas ir ūdens strukturēšana.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta trešo daļu pierādīšanas pienākums attiecībā uz komercpraksē izmantoto informāciju ir komercprakses īstenotājam, un gadījumā, ja šī informācija netiek pierādīta, uzskatāms, ka tā ir neprecīza vai nepatiesa.

Pieteicējas pārstāvis, pamatojoties uz tiesas pienākumu īstenot objektīvo izmeklēšanu, 2021.gada 14.jūnija tiesas sēdē izteica lūgumu pieaicināt ekspertus un lieciniekus, kas varētu sniegt tiesai skaidrojumus par pieteicējas ražotā produkta BIO ūdens strukturēšanu un strukturēšanā izmantojamo iekārtu. Tiesa pieteicējas lūgumus noraidīja, jo līdz pat minētā datuma tiesas sēdei pieteicēja nekādus pārbaudāmus pierādījumus tiesai nebija iesniegusi un turklāt tiesas pienākums īstenot objektīvo izmeklēšanu nav saprotams tādējādi, ka tiesai ir pieteicējas vietā jāiegūst pierādījumi un apliecinājumi pieteicējas ražotā produkta kvalitātei. Pieteicējai kā rūpīgam saimniekam, piedāvājot tirgū savu produktu, ir jābūt spējīgai nekavējoties pierādīt konkrētā produkta atbilstību piedēvētajām kvalitātēm. Tādējādi tiesai konkrētās lietas ietvaros ir jāpārbauda, vai centrs pamatoti, izvērtējot tā rīcībā esošo informāciju par produktu, ko sniegusi pati pieteicēja uz Lēmuma pieņemšanas brīdi, secināja, ka pieteicējas uz produktu attiecinātās īpašības ir tādas, ko var uzskatīt par patērētāju maldināšanu.

Tiesa atzinusi, ka lietā nav iesniegti pārbaudāmi un ticami pierādījumi attiecībā uz ūdens strukturēšanu, savukārt atsaukšanās uz nepārbaudāmiem zinātniskiem pētījumiem nav pietiekami, lai atzītu, ka patērētājs netiek maldināts par konkrētā ūdens īpašībām.

Kā norādījusi Veselības inspekcija savās 2019.gada 14.novembra un 2020.gada 6.maija vēstulēs centram, izskatot dokumentu „Strukturēšanas tehnoloģijas apraksts”, secināts, ka dokuments sastāv no subjektīviem, nepārbaudāmiem, pseidozinātniskiem un ezotēriskiem apgalvojumiem par ūdens strukturēšanas iekārtas darbības principiem, kas, savīts ar fizikāli-ķīmisku

terminu iestarpinājumiem un shematiskiem attēliem, rada sākotnēji šķietami zinātnisku un pamatotu iespaidu. Dokumentā iekļautais ūdens apstrādes tehnoloģiskais apraksts neietver fundamentālo zinātņu praksi uzņēmuma izvēlētajās tehnoloģijas metožu aprakstam, proti, iztrūkst pielietoto ūdens apstrādes tehnoloģiju zinātniskais pamatojums, netiek ietverti objektīvi un uzticami kritēriji, kas pamato metožu izvēli, atspoguļo īstenoto procesu veikspēju, rezultātu pārbaudi un kvalitātes kontroli. Dokumentā norādītās atsauces uz papildus informācijas avotiem vai nu nesniedz akadēmiska rakstura teoriju un zinātniski pētnieciskas atziņas, vai arī šos avotus nav iespējams atrast norādītajās tīmekļa vietnēs. Līdz ar to minētais ir nepilnīgs faktiskais pierādījums pieteicējas pielietotajai ūdens apstrādes tehnoloģijai un to nevar uzskatīt par pamatojumu pieteicējas tīmekļa vietnē publicētajai informācijai par ūdens apstrādi, ietverot „virpuļošanu”, „magnētu ietekmi”, „augsta un zema spiediena ietekmi”, „gatavību pozitīvu frekvenču uzņemšanai”, „9995 pozitīvām frekvencēm”, „saules un mēness ietekmi”, „sudraba ietekmi”, „zemi un minerāliem”, kuras rezultātā „ūdens tiek jonizēts un mīkstināts”, „ūdens uzsūc sudraba jonus”, „ūdens tiek bagātināts ar skābekli par 5-8% vairāk”. Pieteicējas tīmekļa vietnē ievietotā informācija nav zinātniski pamatota.

Tiesa norādījusi, ka arī atsaukšanās uz nepārbaudāmu zinātnisku pētījumu esību ir uzskatāma par precī slavināšanu, bet patērētāju maldinošu rīcību. Norādes uz jebkādu pētījumu kā tādu veikšanu vidusmēra patērētājam visai ticami rada lielāku ticamību produktam, nekā produkta reklāma bez atsaucēm uz pētījumiem. Secīgi maldinošas informācijas iekļaušana var ietekmēt patērētāju pieņemto lēmumu par preces iegādi, ko, iespējams, neesot šādai informācijai, patērētājs nepieņemtu. Turklāt šāda pieteicējas rīcība ne tikai ietekmē patērētāju tiesības brīvi izvēlēties preci, bet arī var kropļot tirgu.

Savukārt saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 11.panta 4.punktu komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs sniedz patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka attiecībā uz viņa darbību konkrētā jomā vai arī attiecībā uz preci vai pakalpojumu ir apliecināta atbilstība. Proti, kamēr pieteicēja nevar pierādīt saistībā ar ūdens strukturēšanu veikto pētījumu autentiskumu un ticamību, tādējādi apliecinot produktam piedēvēto īpašību atbilstību, pieteicējai nav tiesiska pamata atsaukties uz pētījumiem, un tās komercprakse ir maldinoša.

[4.3.4] Pieteicēja, reklamējot patērētājiem BIO ūdeni, norāda uz dažādu manipulāciju (nevēlamo ķīmisko vielu savienojumu atdalīšana, dzelzs, sēra, fluora, mangāna samazināšana, ūdens kondicionēšana, ozonēta gaisa pievienošana, apstrāde ar nātrija hidroksīdu, apstrāde ar skābi, skalošana ar dzeramo vai demineralizētu ūdeni u.c.) negatīvo ietekmi uz ūdens kvalitāti.

Šādu ūdeni pieteicēja raksturo kā tādu, ko nav iespējams uzskatīt par dabīgu, un to būtu jāuzskata par ūdens izstrādājumu. Kā izriet no pieteicējas sniegtās informācijas patērētājiem, pieteicējas piedāvātais *Memory Water* kā bio produkts ir unikāls, jo no dabas ir tik izcils, ka to nepieciešams filtrēt tikai ar mehānisku filtru, lai samazinātu smiltis un māla daļiņu klātbūtni. Nekāda cita veida filtrēšana, atjaukšana, skalošana, atdalīšana, kondicionēšana vai citāda

ķīmiska iejaukšanās nav nepieciešama un BIO produktam kategoriski nav pieļaujama (sk. <https://memorywater.com/lv/bio-udens>).

Tādējādi no pieteicējas sniegtās informācijas patērētājiem var izdarīt secinājumu, ka vienīgās darbības, kas veiktas ar pieteicējas tirdzniecībā piedāvāto ūdeni, ir tā attīrīšana no smilts un māla daļiņu klātbūtnes, izmantojot mehānisku filtru. Taču, kā izriet no lietas materiālos esošās Pārtikas un veterinārā dienesta sniegtās informācijas centram, veicot pieteicējas produkta pārbaudes, konstatēts, ka dzeramais ūdens tiek apstrādāts ar ultravioletajiem stariem. Tādējādi secināms, ka pieteicēja sniedz maldinošu informāciju par produktu BIO ūdens.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrēta kā fasēta dzeramā ūdens ražotāja un ražo dzeramo ūdeni, tādējādi pieteicējas piedāvātajam ūdenim patērētājiem jāatbilst Dzeramā ūdens noteikumiem, kuros ir izvirzītas mazākas prasības nekā dabīgajam minerālūdenim un avota ūdenim. Tādējādi secināms, ka pieteicēja patērētājiem sniedz informāciju, pozicionējot savu produktu ne tikai ar augstāku prasību izpildi un kvalitāti, nekā tas ir noteikts Dzeramā ūdens noteikumos, bet arī Minerālūdens noteikumos. Tā kā produkta atbilstību augstākām kvalitātes prasībām, nekā tas ir noteikts iepriekš minētajos Ministru kabineta noteikumos, tiesību normas nenoteic, tai skaitā nenoteic objektīvi pārbaudāmus kritērijus, tad atsaukšanās uz BIO ūdens kvalitāti, kas ir augstāka nekā dzeramajam, avota vai minerālūdenim, ir patērētājus maldinoša.

[4.3.5] Pieteicēja norāda, ka ir saņēmusi *Bio Water*^{TM} sertifikātu ar pilnām tiesībām izmantot *Bio Water*^{TM} kvalitātes zīmi.

Eiropas Savienības Padomes 2007.gada 28.jūnija regulas (EK) Nr.834/2007 „Par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr.2092/91 atcelšanu” (turpmāk – Bioloģiskās ražošanas regula) 1.panta 1.punkts noteic, ka ar šo regulu nosaka pamatu bioloģiskās ražošanas ilgtspējīgai attīstībai, vienlaikus nodrošinot iekšējā tirgus efektīvu darbību, garantējot godīgu konkurenci, nodrošinot patērētāju uzticību un aizsargājot patērētāju intereses. Tajā ir noteikti kopēji mērķi un principi, kas ir pamatā noteikumiem, kurus atbilstīgi šai regulai pieņem attiecībā uz: a) visiem bioloģisko produktu ražošanas, gatavošanas un izplatīšanas posmiem un to kontroli; b) to, kā marķējumā un reklāmā izmanto norādes ar atsaucēm uz bioloģisko ražošanu. Savukārt atbilstoši minētā panta 2.punktam šī regula attiecas uz lauksaimniecības, tostarp akvakultūras, produktiem, ja tie ir laisti tirgū vai paredzēti laišanaī tirgū, kā arī attiecībā uz raugu, ko izmanto pārtikā vai barībā.

Tādējādi secināms, ka minētā regula neattiecas uz ūdeni kā pārtikas produktu, jo tas nav lauksaimnieciskas izcelsmes produkts. Tajā pašā laikā regula noteic, kādos marķējumos un reklāmā drīkst izmantot norādes ar atsaucēm uz bioloģisko ražošanu.

Bioloģiskās ražošanas regulas 23.panta 1.punkts noteic, ka šīs regulas nolūkā par produktu, kura marķējumā, reklāmā vai tirdzniecības dokumentos ir norādes par bioloģiskās ražošanas metodēm, uzskata tādu produktu, kura

sastāvdaļas vai barība ir aprakstīta ar terminiem, kas patērētājam liek domāt, ka tā sastāvdaļas vai barība ir iegūta saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem. Īpaši pielikumā uzskaitītos terminus, kā arī to atvasinājumus vai deminutīvus, piemēram, „bio” un „eko”, var izmantot visā Kopienā un jebkurā Kopienas valodā, atsevišķi vai saistīti, tādu produktu marķēšanai un reklamēšanai, kuri atbilst šīs regulas prasībām. Dzīvu vai neapstrādātu lauksaimniecības produktu marķējumā vai reklāmā terminus, kas norāda bioloģiskās ražošanas metodi, var lietot vienīgi tad, ja turklāt visas šā produkta sastāvdaļas arī ir ražotas saskaņā ar šajā regulā noteiktajām prasībām.

Savukārt minētā panta 2.punkts noteic, ka šā panta 1.punktā minētos terminus nekur Kopienā un nevienā Kopienas valodā neizmanto tādu produktu marķējumā, reklāmā un tirdzniecības dokumentos, kuri neatbilst saskaņā ar šo regulu noteiktām prasībām, izņemot gadījumus, kad šos terminus attiecina uz produktiem, kas nav pārtikas vai barības produkti, vai kad šo terminu izmantojums viennozīmīgi nav saistīts ar bioloģisko ražošanu. Tāpat neizmanto tādus terminus, tostarp terminus preču zīmēs, un praksi, kas – izmantoti marķējumā vai reklāmā – var maldināt patērētāju vai lietotāju, liekot domāt, ka produkts vai tā sastāvdaļas atbilst saskaņā ar šo regulu noteiktām prasībām.

Tādējādi secināms, ka vārdu „bio” produkta marķējumā drīkst izmantot, 1) ja lauksaimniecības izcelsmes produkts vai raugs, ko izmanto pārtikā vai barībā, atbilst Bioloģiskās ražošanas regulas prasībām, 2) ja produkti nav pārtikas vai barības produkti, vai 3) kad šo terminu izmantojums viennozīmīgi nav saistīts ar bioloģisko ražošanu un 4) ja nevar tikt maldināts patērētājs vai lietotājs saistībā ar produkta vai tā sastāvdaļas atbilstību minētās regulas prasībām.

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 25.oktobra Regulai (ES) Nr.1169/2011 Par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr.1924/2006 un (EK) Nr.1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (turpmāk – Pārtikas produktu informācijas regula) un Pārtikas uzraudzības likumam ūdens ir pārtikas produkts. Tādējādi ūdens marķējumā nedrīkst tikt iekļauts vārds „bio”, jo tas atbilstoši Bioloģiskās ražošanas regulas 23.panta 2.punktam ir aizliegts un var radīt maldīgu priekšstatu par patērētājiem piedāvātā pieteicējas produkta BIO ūdens kvalitāti un īpašībām.

[4.3.6] Attiecībā par pieteicējas norādīto, ka *Bio Water*^{TM} ir atbilstoši tiesību normām reģistrēta biedrībai piederoša kvalitātes (preču) zīme Nr.M71834 (sk. <http://databases.lrpv.gov.lv/databases/lv/trademark/details/m-17-649>) un centram nav pamata liegt tās izmantošanu pieteicējas produkta marķēšanā, tiesa norādījusi turpmāko.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 18.jūnija Direktīvas 2009/54/EK par dabīgo minerālūdeņu ieguvī un tirdzniecību (turpmāk – Minerālūdeņu tirdzniecības direktīva) 9.panta 1.punkta „b”

apakšpunktu aizliegts lietot norādes, aprakstus, preču zīmes, firmas zīmes, attēlus vai citas zīmes, tostarp simbolus, uz iepakojuma vai etiķetes, kā arī jebkāda veida reklāmā tāda dzeramā ūdens gadījumā, kas pildīts traukā, kurš neatbilst I pielikuma I iedaļai, var būt par cēloni tā sajaukšanai ar dabīgo minerālūdeni, jo īpaši uzraksts „minerālūdens”.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 9.panta pirmās daļas 2.punktu komercpraksi uzskata par maldinošu, ja komercprakses īstenotājs izmanto preces vai pakalpojuma tirdzniecības veicināšanas pasākumus, tostarp salīdzinošu reklāmu, tādā veidā, kas rada neskaidrību par precī vai pakalpojumu, preču zīmi, tirdzniecības nosaukumu, preces ražotāja vai pakalpojuma sniedzēja nosaukumu (firmu) vai citu atšķirības zīmi.

Marķējot produkciju ar *Bio Water^{TM}*, patērētājs visdrīzāk neizšķirs, vai tā ir preču zīme, vai arī kvalitāti vai produkcijas īpašības raksturojošs uzraksts, tādējādi šāda uzraksta izmantošana uz pieteicējas tirdzniecībā piedāvātā produkta iepakojuma, kā arī popularizējot to, var maldināt patērētāju par produkta īpašībām, tostarp radot iespaidu, ka tiek piedāvāts nevis dzeramais ūdens, bet minerālūdens.

[4.3.7] Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotās daļas 2.punktu, ja uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga noteikt komercprakses īstenotājam pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi.

Par to, vai komercprakse ir atzīstama par negodīgu, liecina individuālu apstākļu kopums. Par individuāliem apstākļiem var tikt atzīts jebkas, kas tiek izmantots attiecīga produkta popularizēšanai, atpazīstamības radīšanai u.tml., veicinot patērētāja vēlmi iegādāties attiecīgo produktu. Ja uzraugošā iestāde konstatē, ka patērētāju intereses var aizskart tādu preču zīmju (preču marķējumu) izmantošana, kas var maldināt patērētāju, ir pamats atzīt, ka tiek īstenota negodīga komercprakse. Līdz ar to uzraugošās iestādes (centra) pienākums ir uzlikt par pienākumu šādu komercpraksi izbeigt, kas sevī ietver jebkādu maldinošu darbību īstenošanu, tostarp preču zīmes izmantošanu.

Latvijas Republikas Patentu valde nav kompetentā iestāde patērētāju tiesību aizsardzības jomā, līdz ar to Patentu valdei, pieņemot lēmumu par preču zīmes reģistrēšanu, var nebūt zināma visa informācija par patērētāju interesēm kopsakarā ar reģistrējamo preču zīmi.

Saskaņā ar likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” (spēkā līdz 2020.gada 6.martam) 6.panta pirmās daļas 7.punktu kā preču zīmi nevar reģistrēt apzīmējumus (ja tie reģistrēti, reģistrāciju saskaņā ar šā likuma noteikumiem var atzīt par spēkā neesošu), kas var maldināt patērētājus par preču vai pakalpojumu raksturu, kvalitāti vai ģeogrāfisko izcelsmi u.tml. Šāds nosacījums ir ietverts arī jaunā Preču zīmju likuma (spēkā no 2020.gada 6.marta) 6.panta pirmās daļas 7.punktā.

Tādējādi secināms, ka arī reģistrēta preču zīme var tikt atzīta par spēkā neesošu, ja tā apdraud patērētāju intereses.

Vienlaicīgi tiesa uzsvērusi, ka konkrētā lieta tiek skatīta Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma tvērumā centra kompetences ietvaros, nevis

kontekstā ar Preču zīmju likumā vai pārtikas produktu marķējumu reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, kuras uzrauga Patentu valde un Pārtikas un veterinārais dienests.

[4.4] Lēmumā secināts, ka pieteicēja sniedz normatīvajiem aktiem neatbilstošas veselīguma norādes.

Veselīguma norāžu regulas ievaddaļā ir noteikts konkrētās regulas mērķis. Kā izriet no minētās regulas 1.apsvēruma, tad Eiropas Kopienā pārtikas produktu marķējumā un reklāmā tiek aizvien vairāk izmantotas uzturvērtības un veselīguma norādes. Lai nodrošinātu augstu patērētāju aizsardzības līmeni un atvieglotu viņu izvēli, tirgū laistajiem produktiem jābūt drošiem un atbilstīgi marķētiem. Savukārt 2.punkts noteic, ka atšķirības valstu noteikumos, kas attiecas uz šādām norādēm, var kavēt pārtikas produktu brīvu apriti un radīt nevienlīdzīgus konkurences apstākļus, tādējādi tie tieši ietekmē iekšējā tirgus darbību. Tāpēc ir nepieciešams pieņemt Kopienas noteikumus par to, kā izmantot uzturvērtības un veselīguma norādes uz pārtikas produktiem.

No minētā ir secināms, ka Veselīguma norāžu regulas mērķis no vienas puses ir aizsargāt patērētāju, kas vienmēr ir vājākā puse attiecībā ar preces pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, bet no otras puses pasargāt Eiropas Kopienas tirgus dalībniekus no nevienlīdzīgiem konkurences apstākļiem. Lai minēto īstenotu, regulā ir noteikta kārtība tam, kā gan uz produkta marķējuma, gan arī produkta reklāmā ir norādāmas veselīguma norādes.

Kā izriet no regulas 3.panta, uzturvērtības un veselīguma norādes Kopienas tirgū laisto pārtikas produktu marķēšanai, noformēšanai un reklāmā var izmantot tikai tad, ja tās atbilst šīs regulas noteikumiem. Savukārt, atbilstoši regulas 10.panta pirmajai daļai, veselīguma norādes aizliedz, ja tās neatbilst II nodaļas vispārējām prasībām un šīs nodaļas īpašajām prasībām un ja par tām nav izsniegtas atļaujas saskaņā ar šo regulu, un tās nav iekļautas 13. un 14.pantā paredzētajā sarakstā ar norādēm, par kurām izsniedz atļaujas.

Tādējādi ir secināms, ka produkta reklāmā ir izmantojamas tikai tādas veselīguma norādes, kādas ir atļautas Veselīguma norāžu regulā. Cita veida norādes, tostarp ar paplašinātu saturu, nav pieļaujamas un ir aizliedzamas.

Atbilstoši Veselīguma norāžu regulas 13.panta trešajai daļai un 14.panta pirmajai daļai Eiropas Komisija nosaka sarakstu ar atļautajām norādēm.

Ņemot vērā minēto, Eiropas Komisija 2012.gada 16.maijā ir pieņēmusi Komisijas regulu (ES) Nr.432/2012 (turpmāk – Veselīguma norāžu saraksts), ar ko izveido sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras neattiecas uz slimības riska samazināšanu un uz bērnu attīstību un veselību, bet 2013.gada 11.jūnijā regulu (ES) Nr.536/2013, ar kuru groza Komisijas Regulu (ES) Nr.432/2012, ar ko izveido sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras neattiecas uz slimības riska samazināšanu un uz bērnu attīstību un veselību (turpmāk – Regula Nr.536/2013). Kā izriet no saraksta, vienīgā informācija, kas ir pieļaujama attiecībā uz ūdeni ir: 1) ūdens palīdz nodrošināt normālas fiziskās un kognitīvās funkcijas; lai varētu izmantot norādi, patērētājs jāinformē, ka norādīto ietekmi panāk, katru dienu patērējot vismaz 2 l ūdens no visiem avotiem; norādi var

izmantojot tikai attiecībā uz ūdeni, kas atbilst Direktīvai 2009/54/EK un/vai Direktīvai 98/83/EK; 2) ūdens palīdz uzturēt normālu ķermeņa termoregulāciju; lai varētu izmantot norādi, patērētājs jāinformē, ka norādīto ietekmi panāk, katru dienu patērējot vismaz 2 l ūdens no visiem avotiem; norādi var izmantot tikai attiecībā uz ūdeni, kas atbilst Direktīvai 2009/54/EK un/vai Direktīvai 98/83/EK.

[4.5] Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja vietnē Nr.1 bija izvietojusi attēlu ar produktu BIO ūdens, kuram klāt novietota atzīme ar norādi: „pH ~ 8”, un iekļāvusi šādu informāciju: „Nozīmīgs veselības cēlonis. Atklājumi medicīnā un vēža slimību profilaksē ir mainījuši mūsu priekšstatu par skābju un sārmu līdzsvaru nozīmi. Cilvēkiem šobrīd ir ļoti svarīgs ūdens pH. Ja ūdens pH ir 8, tātad šāds ūdens spēj 10x labāk pievilkt skābekli šūnām, nekā ūdens, kuram pH ir 7. Jūsu organisma veselās šūnas lieliski jutīsies sārmainā vidē tādēļ, ka sārmainā vidē ir skābeklis. Ja jums ir skāba vide organismā, tad jūsu organisms asimilē ļoti maz skābekļa, bet, ja jums būs sārmaināka vide, asimilēsies 10-20 reizi vairāk. Skāba vide un minerālvielu trūkums var izraisīt dažādas nopietnas veselības problēmas. Tādēļ jāpievērš uzmanība, lai dzeramā ūdens pH līmenis noteikti nebūtu vismaz zem 7.”

Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja vietnē Nr.1, popularizējot savu ūdens produkciju, kuras ūdens pH pēc pieteicējas norādītā ir ~ 8, bija iekļāvusi tabulu, kurā salīdzinājuma veidā bija sniegusi informāciju, kas notiek, ja organismā ir pārāk sārmaina vai pārāk skāba vide.

Arī sprieduma sastādīšanas brīdī pieteicējas vietnē Nr.1 joprojām atrodas šāda informācija: „Memory Water pH līmenis ir ~8. Tas ir dabisks, tādēļ mainās atkarībā no gadalaika. Esam konstatējuši svārstības no 7,7 līdz pat 8,48. pH līmenis un tā nozīme. Viens no mūsu gadsimta cilvēku slimību iemesliem ir skābju un sārmu attiecību līdzsvara izmaiņas organismā. Mēs esam pārāk skābi. Pārtikā lietotie produkti (gaļa, piena produkti, miltu izstrādājumi, kafija, majonēze, kečups, šokolāde, alkohols, u.c.) veicina skāba pH līmeņa veidošanos organismā. Visbiežāk šādi produkti sastāda 80% mūsu uztura. Sārmainas vides uzturēšana ir viena no svarīgākajām bioloģiskajām funkcijām. Vesela cilvēka asins pH līmenis ir 7,35 – 7,45. Ja asins pH noslīd līdz 7,2, cilvēks jau atrodas komā. Ja asins pH sasniedz 8,0, tad arī iestājas koma. Tātad ķermenis nepārtraukti darbojas, lai ģenerētu vajadzīgo līdzsvaroto pH 7,4. Destilēts ūdens un produkti, kas visbiežāk veidoti uz destilēta ūdens bāzes – Cola, limonādes, enerģijas dzērieni utml. – pH ir robežās 3-5. *Memory Water* pH līmenis ir ~ 8.

Viss, kas notiek zarnu traktā, skar imunitāti. Lietojot uzturu, kurā nav organismam labvēlīgo baktēriju, bet ir tam kaitīgas vielas, šis process tiek traucēts, un imūnsistēmai rodas papildu darbs. Liela enerģijas daļa tiek tērēta liekā skābuma neitralizēšanai. Organisma šķidrums – asinis, limfa, starpsūnu šķidrums – kļūst skābi, tiek traucēta vielmaiņa un tad attīstās dažādas slimības. Zarnu traktā aktivizējas patoloģiskā flora, attīstās un progresē disbakterioze, uzņemtas barības vielas uzsūcas nepilnīgi, neveidojas vitamīni, asinīs samazinās skābekļa daudzums, ar to izskaidrojams hroniska noguruma sindroms gados jauniem cilvēkiem. It kā bez iemesla vieglāk ķeras visādas kaites.

Jūsu organisma veselās šūnas lieliski jutīsies sārmainā vidē tādēļ, ka sārmainā vidē ir skābeklis. Ja jums ir skāba vide organismā, tad jūsu organisms asimilē ļoti maz skābekļa, bet, ja jums būs sārmaināka vide, asimilēsiet ievērojami vairāk. Ja organismam ir jāstrādā, lai skābi neitralizētu, tas tiek darīts paņemot kalciju no kauliem un izmantojot organisma minerālvielu rezerves. Šī papildu slodze un minerālvielu trūkums var izraisīt dažādas veselības problēmas. Tādēļ ir svarīgi, lai skābu vidi veidojošie produkti kopējā produktu patēriņā nepārsniegtu 40% īpatsvaru. Lai palīdzētu organismam labi funkcionēt, uzturam vajadzētu būt 80% sārmainu vidi veidojošo produktu un tikai 20% skābu vidi veidojošie produkti.” (sk. <https://www.memorywater.com/lv/ph8>).

Savukārt vietnē Nr.2 norādīts: „Salīdzinot pH8 ar pH7 – šāds ūdens spēj pievilkt 10x vairāk ūdens Tava organisma šūnām. Augstāks pH palīdz organismam uzturēt sārmaināku vidi. Uzzini vairāk par pH nozīmi - ><http://www.memorywater.com/lv/ph8>. Produkta ražotājs negarantē nekādu produkta veselību uzlabojošu ietekmi. Produkts nav medikaments. Informācija norādīta tikai patērētāja izglītošanas nolūkos.” (sk. <https://shop.memorywater.lv/good/memory-water-bio-18-9l-bpa-free>).

Tāpat vietnē Nr.1 ir šāda satura informācija: „Izdzerot 2 litrus *Memory Water*, pieaudzis cilvēks uzņem optimālu daudzumu - 12% no ieteicamās kalcija dienas devas. Lai uzņemtu visu ieteicamo dienas devu tikai ar ūdeni, vajadzētu izdzert 16,6l *Memory Water*. Tātad kalciju nav iespējams pārdozēt ar *Memory Water*. Tomēr pārdozēt kalciju ir ļoti viegli ar ēdienu, piemēram: tikai 30 g siera ir 240 mg kalcija, 90 g laša ir 180 mg kalcija, 1 tējkarotē sezama ir 90 mg kalcija, 1 glāzē brokoļu ir 178 mg kalcija” (sk. <https://www.memorywater.com/lv/kalcijs>). Kā arī vietnē Nr.1 norādīts, ka plaši ir pieejami pētījumi par to, ka strukturēts ūdens uzlabo cilvēka bioenerģijas līmeni.

Tiesa, ņemot vērā iepriekš minēto kopsakarā ar Veselīguma norāžu sarakstā un Regulā Nr.536/2013 norādīto secinājusi, ka regulās atļautās norādes attiecībā uz ūdeni neatbilst tām, kuras bija un ir ievietotas pieteicējas interneta vietnē Nr.1 un Nr.2. Vienlaicīgi pieteicēja pasniedz informāciju par savu produktu tā, ka rezultātā patērētājam var rasties iespaids, ka, lietojot tieši pieteicējas ūdeni, pozitīvi tiks ietekmēta cilvēka organisma funkcionēšana un veselība. Tāpat rodas iespaids, ka pieteicējas piedāvātais produkts var tikt izmantots kā uztura bagātinātājs.

Savukārt pieteicējas tekstā pieminētajam, ka produkta ražotājs negarantē nekādu produkta veselību uzlabojošu ietekmi, nav izšķirošas nozīmes, jo pieteicējas izvietotā informācija kopumā rada iespaidu par piedāvātā produkta ietekmi uz veselību.

Izvērtējot iepriekš minēto, secināms, ka pieteicējas sniegtā informācija ir pasniegta nepamatoti, izmantojot neatļautas veselības norādes.

[4.6] Lēmumā centrs konstatējis, ka pieteicēja sniedz maldinošu informāciju/apgalvojumu par kosmētikas līdzekļu ārstnieciskajām īpašībām, proti, no 2019.gada 12.augusta līdz 2020.gada 6.janvārim pieteicēja neievēroja Kosmētikas līdzekļu regulas 20.panta 1.punkta prasības, jo vietnē Nr.2 piedāvāto kosmētikas produktu aprakstos tika sniegti apgalvojumi, kas piedēvē

kosmētikas produktam ārstnieciskās īpašības, kas tiem nepiemīt. Tādējādi pieteicēja noteiktā laika periodā īstenoja maldinošu (tostarp jebkuros apstākļos maldinošu) komercpraksi un profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi.

Tāpat Lēmumā centrs konstatējis, ka pieteicēja nav ievērojusi Uztura bagātinātāju noteikumu 26.punktā noteiktās prasības, proti, no 2019.gada 12.augusta līdz 2019.gada 21.augustam vietnē Nr.2 piedāvāto uztura bagātinātāju aprakstos (piemēram, „INEX defence pērles”, „INEX Moisturize pērles”, „INEX Anti-Age pērles”) nebija sniegta norāde „Uztura bagātinātāji neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”.

Uztura bagātinātāju noteikumu 26.punkts noteic, ka uztura bagātinātāja reklāmā ietver norādes „Uztura bagātinātājs” un „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”. Tā kā pieteicēja, reklamējot iepriekš minētos trīs produktus, nebija norādījusi nepieciešamo atsauci uz uztura bagātinātāju, tā nebija sniegusi patērētājiem pilnīgu informāciju par produktiem. Šādas rīcības rezultātā varēja tikt negatīvi ietekmēts patērētāja lēmums attiecībā uz produktu iegādi.

Līdz ar to centrs pamatoti konstatējis patērētāju interesēm neatbilstošu pieteicējas īstenoto komercpraksi.

[4.7] Kosmētikas līdzekļu regulas 20.panta 1.punkts noteic, ka to kosmētikas līdzekļu, kurus dara pieejamus tirgū, marķējumā un reklāmas pasākumos neizmanto tādu tekstu, nosaukumus, preču zīmes, attēlus un figurālas vai citas zīmes, kas kosmētikas līdzekļiem piedēvē īpašības vai funkcijas, kādas tiem nepiemīt.

Pieteicēja vietnē Nr.2, reklamējot produktu Godži ogu sula + C vitamīns 500 ml, norādījusi, ka Austrumu medicīnā godži ogas rekomendē anēmijas, muguras sāpju, redzes pavājināšanās, kā arī cukura diabēta, aizdegunes un mandeļu sasilšanas, impotences gadījumā, kā līdzekli, kas sekmē normālu grūtniecību, uzlabo limfmezglu, galvas smadzeņu stāvokli, kā miegu stiprinošu un pretstresa līdzekli, kā līdzekli visa organisma atjaunošanai. Godži ogas dedzina taukus un kontrolē apetīti. Tās pazemina cukura un holesterīna līmeni asinīs, stabilizē asinsspiedienu. Attiecībā uz produktu Dr.Organic Roku un nagu krēms Royal Jelly 125ml norādīts, ka produkts uzlabo matu veselību un veicina matu augšanu. Savukārt, reklamējot produktu Dabur zobu pasta ALOE VERA 100ml, pieteicēja norādījusi, ka alveja palīdz brūču dzīšanas procesam, kas var palīdzēt atbrīvoties no iekaisušām smaganām, dabīgi ārstē asiņojošas un iekaisušas smaganas.

Centrs pamatoti konstatējis, ka pieteicēja kosmētikas produktu aprakstos ir sniegusi apgalvojumus, kas piedēvē kosmētikas produktam ārstnieciskās īpašības, kas tiem nepiemīt. Līdz ar to pieteicēja bija īstenojusi maldinošu komercpraksi.

[4.8] Lēmumā centrs konstatējis, ka pieteicēja nesniedz pieteicējas tīmekļa vietnēs informāciju par atteikuma tiesībām un to izmantošanas tiesībām, līguma izbeigšanas tiesībām, kā arī nenodrošina pieteicējas tīmekļa vietnēs atteikuma tiesību veidlapu. Tāpat pieteicēja nesniedz informāciju pieteicējas tīmekļa vietnēs par ārpustiesas strīdu risināšanas kārtību, kā arī Strīdu

risināšanas regulā minēto platformu un patērētājiem pieejamā veidā nesniedz informāciju par pieteicējas nosaukumu (firmu), reģistrācijas numuru un juridisko adresi.

Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 4.panta pirmās daļas 1. un 2.punkts noteic, ka pakalpojuma sniedzējs uzskatāmi, tieši un pastāvīgi pieejamā veidā sniedz informāciju par pakalpojuma sniedzēja firmu (nosaukumu) vai vārdu un uzvārdu, juridisko adresi vai deklarēto dzīvesvietu un reģistrācijas numuru (ja tāds ir), kontaktinformāciju, kas nodrošina iespēju ātri sazināties tiešā veidā, ieskaitot elektroniskā pasta adresi.

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 20.maija noteikumiem Nr.255 „Noteikumi par distances līgumu”, pirms patērētājs ir uzņēmies distances līguma saistības vai piekritis piedāvājumam, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs skaidri un saprotami sniedz patērētājam informāciju par: 1) pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja identitāti, piemēram, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja nosaukums (5.2.apakšpunkts); 2) pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja juridisko adresi un, ja tādi saziņas līdzekļi ir, tālruna, faksa numuru un elektroniskā pasta adresi, lai patērētājs varētu ātri un efektīvi sazināties ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, un, ja attiecināms, tās personas identitāti un juridisko adresi, kuras uzdevumā pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs darbojas (5.3.apakšpunkts); 3) pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja faktisko adresi, ja tā atšķiras no juridiskās adreses un, ja attiecināms, tās personas, kuras uzdevumā pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs darbojas, faktisko adresi, uz kuru patērētājs var adresēt sūdzību (5.4.apakšpunkts); 4) maksāšanas, preces piegādes vai pakalpojuma izpildes noteikumiem, termiņu, līdz kuram pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apņemas piegādāt preces vai pakalpojuma sniedzējs sniegt pakalpojumu, un sūdzību izskatīšanas kārtību, ja attiecināms (5.9.apakšpunkts); 5) atteikuma tiesību gadījumā – informāciju par atteikuma tiesību izmantošanas nosacījumiem, termiņu un kārtību, kā arī šo noteikumu pielikuma B daļā iekļauto atteikuma veidlapu (5.10.apakšpunkts); 6) līguma termiņu, ja līgums noslēgts uz noteiktu laiku, vai līguma izbeigšanas nosacījumiem, ja līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku vai arī tiek pagarināts automātiski, ja attiecināms (5.17.apakšpunkts); 7) ja attiecināms, informāciju par ārpustiesas sūdzību izskatīšanas un atlīdzības iespējām un veidu, kā tām piekļūt (5.22.apakšpunkts).

Strīdu risināšanas regulas 6.apsvērumā norādīts, ka iekšējais tirgus ir patērētāju ikdienas realitāte, viņiem ceļojot, iepērkoties un veicot maksājumus. Patērētāji ir galvenie iekšējā tirgus dalībnieki, un tāpēc viņiem vajadzētu būt tā uzmanības centrā. Iekšējā tirgus digitālais aspekts kļūst būtisks gan patērētājiem, gan tirgotājiem. Patērētāji arvien biežāk iepērkas tiešsaistē, un aizvien vairāk tirgotāju pārdod preces tiešsaistē. Veicot darījumus tiešsaistē, patērētājiem un tirgotājiem vajadzētu justies pārliecinātiem, tādēļ ir būtiski nojaukt esošos šķēršļus un stimulēt patērētāju uzticēšanos. Drošas un efektīvas strīdu izšķiršanas tiešsaistē (SIT) pieejamība varētu ievērojami palīdzēt sasniegt šo mērķi.

Tādēļ saskaņā ar Strīdu risināšanas regulas 14.panta 1.punktu tirgotāji, kas veic uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā un iesaistās tiešsaistes pārdošanas vai pakalpojuma līgumos, un tiešsaistes tirdzniecības vietas, kas veic uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā, savā tīmekļa vietnē norāda elektronisku saiti uz SIT platformu.

Minētā saite ir patērētājiem viegli pieejama. Tirgotāji, kas veic uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā un iesaistās tiešsaistes pārdošanas vai pakalpojumu līgumos, arī norāda savas e-pasta adreses. Bet saskaņā ar minētā panta 2.punktu tirgotāji, kas veic uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā un iesaistās tiešsaistes pārdošanas vai pakalpojumu līgumos un kas ir apņēmušies vai kam ir pienākums strīdu izšķiršanai ar patērētājiem izmantot vienu vai vairākas SAI vienības, informē patērētājus par SIT platformas pastāvēšanu un par iespēju izmantot SIT platformu strīdu izšķiršanai. Viņi savās tīmekļa vietnēs norāda elektronisku saiti uz SIT platformu un – ja piedāvājums tiek izteikts, izmantojot elektronisko pastu – to norāda minētajā e-pasta vēstulē.

Informāciju attiecīgā gadījumā sniedz arī vispārīgajos noteikumos, kas ir piemērojami tiešsaistes pārdošanas un pakalpojumu līgumiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 19.¹ panta pirmajā daļā noteikts, ka pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs informē patērētāju par vienu vai vairākiem centra mājaslapā internetā publicētajā ārpustiesas strīdu risinātāju sarakstā iekļautiem strīdu risinātājiem, kuri risina strīdus attiecīgajā jomā, norādot arī ārpustiesas strīdu risinātāja mājaslapas adresi. Savukārt otrā daļa noteic, ka šā panta pirmajā daļā minēto informāciju pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs sniedz skaidrā, saprotamā un viegli pieejamā veidā savā mājaslapā internetā (ja tāda ir) vai ietver līguma noteikumos (ja tādi ir).

Kā redzams no iepriekš minētajām normām, to tiesiskais mērķis ir aizsargāt patērētājus no negodprātīga komersanta rīcības, padarot saimniecisko darbību atklātu un nostādot patērētāju un komercdarbības īstenotāju vienlīdzīgā savstarpējā stāvoklī attiecībā uz situācijām, kad var rasties strīdi un domstarpības (piemēram, attiecībā uz līguma nosacījumiem, kvalitāti u.c.). Vienlaicīgi jāatzīmē, ka minēto normu mērķis ir aizsargāt arī godīgos komercdarbības īstenotājus no negodīgiem, pretējā gadījumā var notikt tirgus kropļošana. Tādējādi komercdarbības īstenotāji, kas izvairās no attiecīgu prasību ievērošanas, īsteno negodprātīgu komercpraksi. Tiesību normās ietvērto nosacījumu ievērošana ir būtiska likumdevēja uzstādīto mērķu sasniegšanai, tādējādi, konstatējot tiesību normu pārkāpumu, sabiedrības interesēs ir pēc iespējas nekavējoties pārtraukt tiesību normām neatbilstošo stāvokli.

Kā izriet no lietas materiāliem, laika periodā no 2019.gada 8.augusta līdz 2020.gada 6.janvārim vietnē Nr.2 nebija sniegta informācija par atteikuma tiesībām un to izmantošanas nosacījumiem, kā arī nebija pieejama atteikuma tiesību veidlapa. Kā pareizi norādījis centrs, minētā informācija ir uzskatāma par būtisku pirmslīguma informāciju, pirms patērētājs uzņemies saistības vai piekritis piedāvājumam, un ir neatņemama līguma sastāvdaļa. Šādas informācijas nesniegšana maldina patērētāju un neatbilst profesionālajai rūpībai komercpraksē, jo patērētājs netiek informēts par viņa tiesībām, kā arī netiek

informēts par individuāliem nosacījumiem, ar kādiem viņam būs jārēķinās, ja piekritīs darījumam. Informācijas neesība patērētāja rīcībā liedz viņam pieņemt apsvērumos balstītu, viņa interesēm atbilstošāko lēmumu.

Laika periodā no 2019.gada 6.augusta līdz 2019.gada 21.augustam vietnē Nr.1 un vietnē Nr.2 sadaļā „Kontakti” nebija uzskatāmi un pastāvīgi pieejamā veidā nodrošināta informācija par pieteicējas nosaukumu (firmu), reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Tiesa atzinusi, ka iepriekš minētās informācijas noklusēšana, slēpšana vai padarīšana par viegli nepieejamu liecina, ka komercprakses īstenotājs izvairās no atbildības pret patērētāju, jo rada situāciju, kurā patērētājam komercdarbības īstenotājs ir nesasniedzams. Šāda rīcība maldina patērētāju un neatbilst profesionālajai rūpībai komercpraksē.

Laika periodā no 2019.gada 8.augusta līdz 2020.gada 6.janvārim pieteicēja vietnē Nr.2 nebija iekļāvusi informāciju par ārpustiesas strīdu risināšanas kārtību, kā arī nebija iekļauta saite uz Strīdu risināšanas regulā minēto platformu strīdu risināšanai.

Šādas būtiskas informācijas noklusēšana ne tikai neļauj patērētājam pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, bet arī liedz savlaicīgi vai vispār padara par neiespējamu savu tiesību realizēšanu. Tādējādi šādas informācijas nesniegšana patērētājam ir tā maldināšana un neatbilst profesionālajai rūpībai.

Laika periodā no 2019.gada 8.augusta līdz 2020.gada 6.janvārim vietnē Nr.2 nebija sniegta pietiekama informācija par līguma izbeigšanas tiesībām. Šādas informācijas neesība patērētāja rīcībā padara viņu mazāk informētu par savām tiesībām. Ja komercprakses īstenotājs šādu situāciju pieļauj, viņš maldina patērētāju un īsteno komercpraksi, kas neatbilst profesionālajai rūpībai.

[4.9] Centrs uzlicis pieteicējai pienākumu trīs mēnešu laikā no Lēmuma spēkā stāšanās brīža mainīt pieteicējas ražoto produktu (ūdens pudeļu) marķējumu, izslēdzot no tā informāciju par ūdens apstrādes tehnoloģiju (strukturēšanu) un kvalitātes zīmi *Bio Water^{TM}*. Centrs pieteicējai uzlicis pienākumu 14 dienu laikā pēc iepriekš minētā termiņa izbeigšanās iesniegt centram rakstveida pierādījumus/informāciju par šo darbību izpildi.

Kā jau tiesa iepriekš secināja, centrs pamatoti konstatējis pieteicējas īstenotajā komercdarbībā negodīgu (maldinošu) komercpraksi attiecībā uz patērētājiem piedāvāto produktu BIO ūdens (*Memory Water*) un kvalitātes (preču) zīmi *Bio Water^{TM}*.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotā daļa noteic, ja uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, tai skaitā, ar kuru nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām, (astotās daļas 1.punkts) un ar kuru nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi (astotās daļas 2.punkts).

Tādējādi centrs bija tiesīgs noteikt pieteicējai pienākumu izbeigt konstatēto negodīgo komercpraksi, kas izpaudās konkrētās darbībās, un noteikt pienākumu informēt centru par veiktajām darbībām uzliktā pārkāpuma sasniegšanai.

Vērtējot, vai noteiktais pienākuma izpildes termiņš ir samērīgs, tiesa norādījusi, ka centrs pieteicēju par konstatēto maldinošo komercpraksi informēja jau 2018.gada 26.jūlijā, kad sniedza pieteicējai uzziņu. Arī turpmākajā komunikācijā pieteicēja no centra puses ir vairākkārt informēta par konstatēto. Tādējādi līdz 2020.gada 7.decembrim, kad tika pieņemts Lēmums, pieteicēja jau varēja novērst konstatētos pārkāpumus. Līdz ar to Lēmumā noteiktais trīs mēnešu termiņš ir samērīgs. Turklāt, kā izriet no Lēmuma, pieteicējai uzliktais pienākums ir vērsts uz nākotni un pieteicējai ir tiesības tirgū jau laisto produkciju izpārdot. Tādējādi centrs ir ņēmis vērā pieteicējas ekonomiskās intereses, samazinot iespējamās pieteicējas zaudējumus.

Arī attiecībā uz 14 dienu termiņu norādāms, ka tas ir samērīgs, lai informētu centru par paveikto.

[4.10] Ar Lēmumu pieteicējai uzlikta soda nauda 15 000 *euro* apmērā.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.pants paredz dažādus līdzekļus, ko uzraugošā iestāde var izmantot, konstatējot negodīgu komercpraksi, tostarp uzlikt naudas sodu. Minētā likuma 15.² panta pirmā daļa noteic, ka uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 *euro*. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atlīdzināšanai.

Centrs pieteicējai ir uzlicis soda naudu 15 000 *euro* apmērā, jo tā veikusi negodīgu komercpraksi, maldinot patērētājus.

Kā izriet no Lēmuma, tad soda naudas apmēra noteikšanā centrs ir ņēmis vērā pārkāpuma smagumu, veidu, raksturu un izdarīšanas apstākļus, kā arī apjomu. Vienlaikus soda noteikšanā ir ticis ņemts vērā arī tas, ka pieteicēja ir veikusi labprātīgas darbības dažu centra konstatēto pārkāpumu novēršanai, bet kopumā negodīga komercprakse ir turpināta.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.² panta pirmā daļa noteic, ka soda naudas apmērs nosakāms līdz 10% no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma. Kā redzams no Lēmuma, tad pieteicējai soda nauda aprēķināta 1,16% apmērā no 2019.gada finanšu neto apgrozījuma un 31,59% apmērā no maksimāli iespējamās soda naudas.

Tiesa atzinusi, ka centrs pareizi Lēmumā ir secinājis, ka šāds soda apmērs ir samērīgs un atbilstošs pārkāpumam un tā ietekmei uz patērētāju kolektīvajām interesēm.

[4.11] Kā izriet no pieteikuma un tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotā pārstāvja apliecinātā (*lietas 3.sējuma 117.lapas otra puse – 118.lapa; sk. 2021.gada 26.maija audio protokolu [00:34:15` – 00:42:06`]*), pieteicēja vēlas, lai tiesa uzliek par pienākumu centram atlīdzināt pieteicējai nodarīto nemantisko kaitējumu 250 000 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92.pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Prasījums par atlīdzinājumu nav patstāvīgs prasījums tādā ziņā, ka persona var prasīt nevis atlīdzinājumu par jebkuru kaitējumu, bet tikai atlīdzinājumu par tādu kaitējumu, kas nodarīts ar administratīvo aktu, tā izpildi vai faktisko rīcību (*sk. Briede J. 92.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin.red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 914.lpp., 6.punktu*).

Tā kā tiesa nekonstatēja Lēmuma prettiesiskumu, tiesai nav pamata apmierināt pieteicējas pieteikumu daļā par nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā uzturēti pieteikumā paustie argumenti, kā arī norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Pieteicējai nav saprotams, par kādām darbībām pieteicējai piemērots sods un kādas tiesību normas ir pārkāptas.

[5.2] Nav konstatēts neviens konkrēts BIO ūdens kritērijs, kas neatbilst patiesībai. Visi kritēriji ir korekti, nosaka augstākas dabīguma prasības nekā reglamentētajā sfērā esošajām ūdens kategorijām – dzeramajam, avota un minerālūdenim. Faktiski maldinoši ir Minerālūdens noteikumi, jo atļauj pēc ķīmiskām apstrādēm pasniegt patērētājam ūdeni kā dabīgu.

[5.3] Tiesa ignorējusi tiesības izdot privātu kvalitātes zīmi nereglamentētajā sfērā. Nav normatīvā akta, kas aizliedz izveidot privātu sertifikāciju.

[5.4] Nav pamata uzskatīt, ka vidusmēra patērētājs neko nesaprot. Tiesa ignorējusi vidusmēra patērētāja definīciju un Eiropas Savienības Tiesas skaidrojumu par tās piemērošanu.

[5.5] Pieteicējai prettiesīgi aizliegts norādīt pārtikas apstrādes veidu strukturēšanu. Pieteicēja nav publicējusi informāciju, kas neatbilstu strukturēšanas iekārtas Vācijas/Šveices ražotāja noteiktajam darbības aprakstam. Nav definēts, kuras produktam piedēvētās īpašības nav patiesas. Tiesa nav definējusi, kuri tieši pētījumi ir neautentiski, kā arī nav minēts tiesību akts, kas uzliktu pienākumu pieteicējai sniegt kādus pētījumus.

Pirmās instances tiesa pamato strukturēšanas aizliegumu ar to, ka neviens normatīvais akts neregulē ūdens strukturēšanu, bet valsts iestāde nevar pamatot savu rīcību ar to, ka tiesību norma neparedz attiecīgas rīcības aizliegumu.

[5.6] Nav pārkāpti *Bio Water*^{TM} kvalitātes sertifikācijas noteikumi saistībā ar ultravioleto staru apstrādi, un patērētājs nav ticis maldināts. Šāds apstrādes veids nav aizliegts, un to izmanto 99,9% ūdens ražošanas uzņēmumu.

[5.7] Visi teksti pieteicējas mājaslapā par pH un kalciju ir patiesi. Tiesa ignorējusi vidusmēra patērētāja definīciju, novērtējot norādīto informāciju. Turklāt pH nav nekādas saistības ar strukturēšanu vai *Bio Water*^{TM} kvalitātes zīmi. Pieteicējas norādītais pH ir patiess.

[5.8] Pirmās instances tiesa, pārkāpjot savas pilnvaras, ir liegusi lietā piesaistīt lieciniekus, ekspertus un trešās personas. Ja strukturēšanu atzīst par nelegālu, tad pieteicējai ir prasības tiesības pret iekārtas ražotāju par zaudējumu atlīdzību. Ja kvalitātes zīmi atzīst par nelegālu, tad pieteicējai ir prasības tiesības

par zaudējumu atlīdzību pret kvalitātes zīmes īpašnieku/izdevēju. Tiesa šo argumentu nav izvērtējusi.

[5.9] Pieteicēja apelācijas sūdzībā izteikusi lūgumu par pierādījumu vākšanu saistībā ar visiem pieteikumā norādītajiem apstākļiem. Tiesa prettiesīgi atteica trešo personu, ekspertu un liecinieku dalību, ignorēja apstākli, ka centram ir pierādīšanas pienākums, kā arī liedza pieteicējai iesniegt pierādījumus.

[6] Centrs paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norādījis, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un lūdz to noraidīt. Papildus Lēmumā un pirmās instances tiesai sniegtajos paskaidrojumos norādītajam Centrs paskaidro tālāk minēto.

[6.1] Lēmumā ir pietiekami precīzi norādīti un pamatoti visi pieteicējas pieļautie pārkāpumi, kuri liecina par pieteicējas rīcības prettiesiskumu, tostarp izvērtēti visi apstākļi tiesiskā pienākuma noteikšanai un soda naudas piemērošanai Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma kārtībā. Lietā konstatēto apstākļu pazīmes atbilst Lēmumā norādīto Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma tiesību normu tiesiskā sastāva pazīmēm. Centrs ir pamatoti secinājis, ka pieteicējas prettiesiskā rīcība atbilstoši konkrētās lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem ir atzīstama par negodīgu komercpraksi.

[6.2] Par kvalitātes zīmes *Bio Water*^{TM} kritērijiem centrs atkārtoti paskaidro, ka lietas izvērtēšanas gaitā, kā arī pirms administratīvās lietas uzsākšanas, proti, 2018.gada centra sniegtajās uzziņās pieteicējai, centrs vairākkārt vērsa pieteicējas uzmanību uz konkrētiem trūkumiem kvalitātes zīmei *Bio Water*^{TM} izvirzītajos kritērijos. Informācija par trūkumiem minētās zīmes kritērijos ir pieejama lietas materiālos, kā arī sniegta centra 2021.gada 3.februāra paskaidrojumam pievienotajā Zemkopības ministrijas 2020.gada 19.maija vēstulē Nr.5-7e/1090/2020, kurā cita starpā norādīts, kāpēc kvalitātes zīmes *Bio Water*^{TM} kritēriji nav uzskatāmi par stingrākiem/augstākiem kritērijiem.

[6.3] Centrs nav iebildis, ka jebkurai personai ir tiesības izstrādāt savu privātu kvalitātes zīmi un noteikt tās atbilstības kritērijus. Lēmumā ietvertie iebildumi ir saistīti ar kvalitātes zīmes izmantošanas maldinošo raksturu pieteicējas īstenotās komercprakses kontekstā.

[6.4] Par norādīto informāciju saistībā ar pH un kalciju centrs norādījis, ka nav būtiski izšķirošas nozīmes tam, vai pirmās instances tiesas sprieduma 8.3.punktā minētajos piemēros sniegtā informācija ir/nav tiešā veidā saistāma ar ūdens apstrādes veidu (strukturēšanu) vai kvalitātes zīmi *Bio Water*^{TM} kā tādu, jo normatīvajiem aktiem neatbilstošu veselīguma norāžu izmantošana komercpraksē jau pati par sevi nav pieļaujama. Pieteicējas norādītās veselības norādes neatbilst Veselīguma norāžu regulas prasībām.

[6.5] Lēmumā sniegtais vērtējums ir balstīts uz tādu lietā esošo pierādījumu, tai skaitā attiecīgajā jomā kompetento iestāžu speciālistu un ekspertu viedokļu pamata, kas konkrētās lietas izvērtējumā ir pilnīgi pietiekami, lai pierādītu pieteicējas rīcības prettiesisko dabu. Tiesa ir pilnvērtīgi un vispusīgi izvērtējusi lietas būtību un, atsakot trešo personu, ekspertu un liecinieku dalību, nav pieļāvusi tādus procesuālo tiesību normu pārkāpumus, kuri varētu novest pie lietas nepareizas izspriešanas.

Motīvu daļa

[7] Pieteicēja ir lūgusi izskatīt lietu mutvārdu procesā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā. Tiesa, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, var noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Kā pieteicējai tas jau tika norādīts 2022.gada 14.februāra vēstulē, tad Senāta praksē atzīts, ka Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmā daļa, kas noteic lietas izskatīšanas formu apelācijas instancē, paredz, ka apelācijas instances tiesa lietu pamatā izskata rakstveida procesā, savukārt lietas izskatīšana mutvārdu procesā var tikt noteikta, ievērojot procesa dalībnieka motivētu lūgumu. Tādējādi apelācijas instances tiesai nav pienākuma izskatīt lietu mutvārdu procesā, un tā ir tiesas prerogatīva noteikt, vai ir iespējams izskatīt lietu rakstveida procesā vai ir nepieciešams mutvārdu process. Tas vien, ka procesa dalībnieks izteicis lūgumu izskatīt lietu mutvārdu procesā, nenozīmē, ka apgabaltiesai šis lūgums ir jāapmierina. Lietas objektīvā izskatīšana un procesuālā taisnīguma princips procesa dalībniekiem tiek nodrošināts arī rakstveida procesā, jo arī rakstveida procesā procesa dalībniekiem tiek nodrošināts tāds pats tiesību apjoms kā mutvārdu procesā, tostarp attiecībā uz pierādījumu un paskaidrojumu sniegšanu (*sk. Senāta 2018.gada 22.novembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-359/2018 5.punktu*).

Apelācijas sūdzībā pieteicēja ir pieprasījusi tikai un vienīgi atklātu tiesas sēdi (acīmredzami domājot lietas izskatīšanu mutvārdu procesā), tomēr šis kategoriskais pieprasījums nav motivēts, kā to paredz Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmā daļa.

Kā redzams no Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamajām ziņām un lietas materiāliem, pirmās instances tiesā lieta tika izskatīta mutvārdu procesā divās tiesas sēdēs, kurās pieteicējai bija iespēja gan sniegt paskaidrojumus, gan uzdot jautājumus atbildētājas pārstāvjiem, gan izteikt lūgumus, gan iesniegt pierādījumus. Tas, ka pirmās instances tiesa pieteicējas lūgumus par pierādījumu vākšanu un liecinieku nopratināšanu ir noraidījusi, nenozīmē, ka pieteicējai nav bijušas nodrošinātas procesuālās tiesības izskatīt lietu pienācīgā mutvārdu procesā. Kā redzams no pirmās instances tiesas spriedumā norādītā, tiesa pieteicējas lūgumus par trešās personas pieaicināšanu lietā un liecinieku izsaukšanu ir motivēti noraidījusi.

No pieteikuma, apelācijas sūdzības un pirmās instances tiesā sniegtajiem lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumiem Administratīvajai apgabaltiesai ir skaidrs lietā pastāvošais strīds, nav jautājumu lietas dalībniekiem par lietas faktiskajiem apstākļiem, kurus būtu iespējams noskaidrot tikai mutvārdu procesā, kā arī nav uzdodami jautājumi ne pieteicējai, ne centram. Pieteicēja apelācijas sūdzībā nav norādījusi, tieši kuri apstākļi (kas attiecas uz lietā izskatāmo jautājumu) ir tie, kas norāda, ka arī apgabaltiesā lieta būtu jāskata mutvārdu procesā, kā arī tieši kuri pierādījumi būtu pārbaudāmi mutvārdu

procesā. Administratīvā apgabaltiesa arī atzīst, ka pieteicējas lūgumi par trešo personu pieaicināšanu lietā, liecinieku nopratināšanu un pierādījumu vākšanu nav iemesls apgabaltiesai lietu izskatīt mutvārdu procesā, jo apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa minētos lūgumus pamatoti ir noraidījusi (sk. motivāciju tālāk spriedumā).

Pamatojoties uz minēto, Administratīvā apgabaltiesa lietu izskatīja rakstveida procesā.

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus kopsakarā ar lietas dalībnieku argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

Administratīvā apgabaltiesa arī atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pareizi identificējusi un piemērojusi tiesību normas, tiesas spriedumā norādītā motivācija ir pareiza un pietiekama, tādēļ Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu tai pievienojas un izvērstāku argumentāciju nenorāda.

Par apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem Administratīvā apgabaltiesa norāda tālāk minēto.

[9] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pamatoti noraidījusi pieteicējas lūgumus pieaicināt kā trešās personas biedrību un ūdens strukturēšanas iekārtas ražotāju – Vācijas/ Šveices uzņēmumu *Proceedings GmbH*.

Administratīvā procesa likuma 28.panta pirmajā daļā noteikts, ka par trešo personu administratīvajā procesā var būt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses administratīvais akts var ierobežot vai kuru var skart tiesas spriedums lietā.

No apelācijas sūdzībā norādītā secināms, ka pieteicējas ieskatā minētās personas skar Lēmums un var skart tiesas spriedums, jo ar Lēmumu esot atzīts, ka pieteicēja nelikumīgi izmanto kvalitātes zīmi *Bio Water^{TM}* un tai nav atļauts strukturēt ūdeni. Proti, ja strukturēšanu atzīst par nelegālu, tad pieteicējai ir prasības tiesības pret iekārtas ražotāju par zaudējumu atlīdzību. Savukārt, ja kvalitātes zīmi *Bio Water^{TM}* atzīst par nelegālu, tad pieteicējai ir prasības tiesības par zaudējumu atlīdzinājumu pret kvalitātes zīmes īpašnieku – izdevēju.

Administratīvā apgabaltiesa vēlreiz vērs pieteicējas uzmanību, ka centrs Lēmumu ir pieņēmis savas kompetences ietvaros – veicot pieteicējas komercprakses uzraudzību patērētāju kolektīvo tiesību aizsardzības ietvaros. Ar Lēmumu pieteicējas komercprakse atzīta par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, jo tā citastarp vispārējās pasniegšanas ziņā maldina patērētājus. Tātad centrs nav lēmis ne par ūdens strukturēšanas likumību vai nelikumību pēc būtības, ne arī par kvalitātes zīmes reģistrēšanas likumību, bet ir lēmis, ka tas, kādā veidā ir reklamēts BIO ūdens, izmantojot ziņas par kvalitātes zīmi un ziņas par ūdens strukturēšanu, maldina patērētājus. Tas, kā pieteicēja reklamē BIO ūdeni, ir atkarīgs tikai no pašas pieteicējas, un ne Lēmums, ne sagaidāmais

spriedums lietā neaizskar ne biedrības tiesības izsniegt kvalitātes zīmi, ne Vācijas/ Šveices uzņēmuma tiesības ražot un pārdot ūdens strukturēšanas iekārtu pieteicējai.

Tādējādi lietā nav pamata pieaicināt trešās personas statusā ne biedrību, ne Vācijas/ Šveices uzņēmumu *Proceedings GmbH*.

[10] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norādījusi, ka tai nav saprotams, par kādām darbībām pieteicējai ir piemērots sods un kādas tiesību normas ir pārkāptas.

Centrs pieteicējai jau ilgstoši ir centies izskaidrot, kāpēc pieteicējas īstenotā komercprakse ir negodīga, kā arī kādi pārkāpumi produktu reklamēšanā ir pieļauti (sk. lietā, ka jau no 2018.gada, sniedzot uzziņas pieteicējai, ir notikusi pieteicējas un centra saziņa saistībā ar pieteicējas īstenoto komercpraksi). Tomēr, tā kā pieteicēja to joprojām nav sapratusi, tad apgabaltiesa vēlreiz izskaidro, ka pieteicējai sods ir piemērots par Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā noteiktā aizlieguma īstenot negodīgu komercpraksi pārkāpšanu.

Proti, kā izriet no Lēmuma, tad centrs ir konstatējis vairākus pārkāpumus pieteicējas rīcībā, kas noved pie iepriekš minētā likuma pārkāpumiem – maldinošanas un profesionālajai rūpībai neatbilstošas komercprakses, un konkrēti:

1) BIO ūdens reklāmas vietnē Nr.1 un vietnē Nr.2 par šo produktu rada iespaidu, ka produkts ir augstvērtīgāks, kvalitatīvāks un veselīgāks nekā citi ūdeņi (citu ūdeņu lietošana pat šķietami neveselīga to apstrādes procesa dēļ), bet tas ir pretrunā ar Pārtikas produktu informācijas regulas 7.pantu, jo piedēvē pārtikas produktam tādu iedarbību vai īpašības, kas tam nepiemīt vai liek saprast, ka pārtikas produktam piemīt īpašas pazīmes, lai gan faktiski šādas pazīmes piemīt visiem līdzīgiem pārtikas produktiem;

2) kvalitātes zīmes *Bio Water^{TM}* piešķiršanai izvirzīto kritēriju skaidrojums ir maldinošs, jo salīdzina divas dažādas produktu kategorijas, kā arī faktiski nepārsniedz Dzeramā ūdens noteikumus un Minerālūdens noteikumus ietvertās prasības, kā arī ne patērētājam, ne centram nav iespējams pārlicināties par to, kāpēc kvalitātes zīmes izsniedzēja – biedrība – ir izvirzījusi tieši konkrētos kritērijus kvalitātes zīmes izsniegšanai;

3) BIO ūdens reklāmās un vietnē Nr.2 piedāvāto pārtikas produktu aprakstos tiek izmantotas tādas uzturvērtības un veselīguma norādes, kādas nav reģistrētas Eiropas Savienībā un par kādām pieteicējai nav izsniegta atļauja, tādēļ pieteicējas rīcība ir pretrunā Veselīguma norāžu regulas 3. un 10.pantam, pieteicēja arī nav sniegusi centram nepieciešamās ziņas par izmantoto uztura un veselīguma norāžu patiesumu un atbilstību tiesību normām;

4) reklamējot uztura bagātinātājus un kosmētikas līdzekļus, pieteicēja ir pārkāpusi Uztura bagātinātāju noteikumu 26.punktu, jo reklāmā nav ietvērusi atbilstošas norādes („Uztura bagātinātājs” un „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”). Pieteicēja ir pārkāpusi arī Kosmētikas

līdzekļu regulas 20.panta 1.punktu, jo zobu pastas Dabur Herbal Aloe Vera aprakstā norādījusi tādas produkta ārstnieciskās īpašības, kuras tam nepiemīt;

5) pieteicēja nebija izpildījusi Ministru kabineta 2014.gada 20.maija noteikumu Nr.255 „Noteikumi par distances līgumu” noteiktās prasības, kas attiecās uz distances tirdzniecību un patērētāju likumīgo tiesību un līgumu izpildi, jo vietnēs nebija uzskatāmi un pastāvīgi pieejamā veidā sniegta informācija par pieteicējas nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi, nebija pieejama noteikumos prasītā atteikuma veidlapa, netika sniegta informācija par līguma izbeigšanas tiesībām un nebija izpildījusi Strīdu risināšanas regulas 14.punkta prasības (vietnē Nr.2 nebija sniegta atbilstoša informācija par ārpustiesas strīdu risināšanas kārtību un nebija norādīta saite uz strīdu risināšanas platformu tiešsaistē).

Kaut arī daļu no iepriekš uzskaitītajiem pārkāpumiem (4. un 5.pārkāpums) pieteicēja bija novērsusi sadarbības ar centru ietvaros pirms Lēmuma pieņemšanas, tas nepadara pieteicējas negodīgo komercpraksi par nebijušu. Pieteicēja ir komercprakses īstenotāja, kurai ir jāpārzina Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma regulējums un prasības, kādas pastāv konkrētajā tirdzniecības un reklāmas nozarē. Tādējādi visupirms pašai pieteicējai ir jāraugās, lai tās rīcība atbilstu profesionālai rūpībai (tostarp tiesību normu prasībām) un nav maldinoša. Kaut arī pozitīvi ir vērtējams, ka pieteicēja atsevišķus centra aizrādījumus ir ņēmusi vērā un pārkāpumus novērsusi, tomēr negodīgā komercprakse kādu laiku ir pastāvējusi un tādēļ šo laiku arī ietekmējusi (varēja ietekmēt) patērētāju rīcību.

[11] Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 6.pantu komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

Šā likuma 7.panta pirmajā daļā noteikts, ka par patērētāja ekonomisko rīcību būtiski negatīvi ietekmējošu uzskata tādu komercpraksi, kura būtiski mazina patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu un kuras rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Atbilstoši minētajām tiesību normām patērētājam ir tiesības paļauties, ka komercprakses īstenotājs vispirms jau ievēro tiesību normas, ka reklāmā, preču aprakstā vai kādā interneta, sociālā tīmekļa vietnē sniedz patiesībai atbilstošu informāciju, kā arī ka komersanta rīcība ir labticīga. Komersanta īstenotajai komercpraktei ir būtiski negatīvi jāietekmē patērētāja rīcība, lai to atzītu par negodīgu.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 8.panta pirmajā daļā noteikts, ka, ja komercprakse var būtiski negatīvi ietekmēt tikai konkrēti nosakāmas patērētāju grupas ekonomisko rīcību, ko komercprakses īstenotājs varētu saprātīgi paredzēt, ņemot vērā faktu, ka šie patērētāji sava garīgā vai fiziskā stāvokļa, vecuma vai nepamatotas uzticēšanās (arī pieredzes vai zināšanu

trūkuma) dēļ ir īpaši neaizsargāti pret attiecīgo praksi, precī vai pakalpojumu, tad šādu komercpraksi vērtē no attiecīgās patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja viedokļa.

Izvērtējot, vai pieteicējas komercprakse būtiski negatīvi ietekmēja vai varēja būtiski negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību, Administratīvā apgabaltiesa kopumā piekrīt pieteicējai, ka „vidusmēra patērētājs” šajā konkrētajā gadījumā ir pietiekami labi informēts, pietiekami vērīgs un piesardzīgs patērētājs, ņemot vērā sociālos, kultūras un valodas faktorus. Tas saskan arī ar Negodīgas komercprakses direktīvas (Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 11.maija direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004) preambulas 18.punktā norādīto. Tur norādīts, ka ir pareizi visus patērētājus aizsargāt pret negodīgu komercpraksi; taču kopš Direktīvas 84/450/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz maldinošu reklāmu stāšanās spēkā Tiesa (Eiropas Savienības Tiesa), izskatot lietas, kas saistītas ar reklāmu, ir atzinusi par vajadzīgu pārbaudīt šīs prakses ietekmi uz iedomātu tipisko patērētāju. Saskaņā ar proporcionalitātes principu un lai dotu iespēju efektīvi piemērot aizsargpasākumus, kas paredzēti šajā direktīvā, tajā par atsauces lielumu izmantots pietiekami labi informēts, kā arī pietiekami vērīgs un piesardzīgs vidusmēra patērētājs, ņemot vērā sociālos, kultūras un valodas faktorus, kā to interpretējusi tiesa. Tas izriet arī no Eiropas Savienības Tiesas sprieduma lietā C-310/15 *Vincent Deroo-Blanquart pret Sony Europe Limited* 32.punkta, kurā norādīts, ka komercprakse var tikt uzskatīta par negodīgu Direktīvas 2005/29 5.panta 2.punkta izpratnē tikai tad, ja ir izpildīts dubults nosacījums, pirmkārt, tai ir jābūt pretrunā profesionālās rūpības prasībām un, otrkārt, attiecībā uz produktu būtiski jā kropļo vai jāvar būtiski kropļot vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību (*sk. arī 2013.gada 19.decembra spriedumu Trento Sviluppo un Centrale Adriatica C-281/12 28.punktu*). Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka saskaņā ar šīs direktīvas preambulas 18.apsvērumu novērtējuma kritērijs ir pietiekami labi informēts, kā arī pietiekami vērīgs un piesardzīgs vidusmēra patērētājs, ievērojot sociālos, kultūras un valodas faktorus.

Pieteicējas reklāma par BIO ūdeni un citiem tās reklamētajiem produktiem, par ko piemērots sods šajā lietā, nav adresēta kādas īpašas, jutīgas grupas patērētājiem, kas varētu ietekmēt vērtējumu par konkrētās jutīgās patērētāju grupas uztveri. Taču arī pietiekami informēti, vērīgi un piesardzīgi patērētāji var pamatoti sagaidīt, ka pieteicējas komercprakse ir atbilstoša tiesību normām, ka pasniegtā informācija par precēm un produktiem ir patiesa un pilnīga, un ka nav nepieciešams papildus, ārpus reklāmas vai preces aprakstā norādītā, iedziļināties informācijā par produktu, piemēram, pētījumos vai normatīvo aktu prasībās par produktu, lai secinātu, ka reklāmā norādītais atbilst patiesībai. Nepatiesas, nepilnīgas reklāmas gadījumā patērētāja rīcība var tikt būtiski negatīvi ietekmēta.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa par katru no pieteicējas rīcībā konstatētajiem pārkāpumiem ir norādījusi pienācīgu pamatojumu.

[12] Tā kā pieteicēja, reklamējot uztura bagātinātājus, reklāmā nebija norādījusi piebildes, ka produkts ir „Uztura bagātinātājs” un tekstu „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”, pretēji tam, kā to prasa norādīt Uztura bagātinātāju noteikumu 26.punkts, tad centrs pamatoti atzinis, ka pieteicēja pieļāvusi profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi.

Par profesionālai rūpībai neatbilstošu komercpraksi uzskatāmas arī pieteicējas pievienotās veselīguma norādes gan vietnē Nr.2 reklamētajiem produktiem (Godži ogu sula + C vitamīns, ar tā aprakstā minēto informāciju), gan BIO ūdens reklamēšanai lietotās veselības norādes (sk. arī Administratīvās rajona tiesas sprieduma 8.3.punktu). Tā kā šīs norādes nav iekļautas Veselīguma norāžu regulas ietvertā pieļaujamo veselīguma norāžu klāstā, kas pieteicējai bija jāzina kā pārtikas produkta izplatītājai, tad secināms, ka centrs pamatoti konstatēja profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi. Pieteicējas rīcība neatbilda tiesību normu prasībām.

Apgabaltiesa atzīst, ka neatļautas veselīguma norādes uz produktiem varēja negatīvi ietekmēt patērētāju rīcību. Neskatoties uz to, ka patērētājs šajā gadījumā ir pietiekami informēts, vērīgs un piesardzīgs patērētājs, apgabaltiesa uzskata, ka patērētājam tomēr nav jāiepazīstas ar visiem normatīvajiem aktiem, kas uz patērētāju tieši neattiecas, lai secinātu, vai no komersanta tas par produktu saņem pareizu informāciju. Proti, iepriekš minētā regula par veselīguma norādēm attiecas uz produktu izplatītāju – pieteicēju -, nevis patērētāju, bet patērētājs ir tiesīgs paļauties, ka komersants rīkojas godprātīgi. Tādēļ pieteicēja, norādot neatļautas veselīguma norādes, kas, kā norādījis centrs, pamatojoties uz kompetentu iestāžu sniegto viedokli (sk., *BIOR 2019.gada 25.novembra vēstuli Nr.1-8/1301-e, lietas 1.sējuma 247.-248.lapā*), visticamāk ir arī neatbilstošas patiesībai, pieļauj profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kas negatīvi varēja ietekmēt patērētāju rīcību – iegādāties precī, ticot norādītajām veselīguma norādēm.

[13] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 11.panta 17.punktā noteikts, ka komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs sniedz patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka prece vai pakalpojums var palīdzēt izārstēt slimības, novērst disfunkciju vai fiziskos defektus.

Pieteicēja vietnē Nr.2 piedāvāto kosmētikas produktu aprakstos ir sniegusi apgalvojumus, piedēvējot produktiem ārstnieciskās īpašības. Piemēram, zobu pastas Dabur Herbal Aloe Vera aprakstā minēts, ka tā palīdz brūču dzīšanas procesam, dabīgi ārstē asiņojošas un iekaisušas smaganas, (sk. arī Lēmuma 6.2.punktā norādīto par citiem produktiem). Centrs Lēmumā norādījis, ka šie apgalvojumi neatbilst patiesībai. Kaut arī centrs nav izvērstāk pamatojis, kāpēc šādi apgalvojumi par produktu nav patiesi, apgabaltiesa tomēr piekrīt centra

viedoklim. Proti, produktiem, kas nav medikamenti un kuru funkcija nav ārstniecība, pieteicēja piedēvē ārstnieciskas īpašības, tajā pašā laikā pieteicēja nav iesniegusi nekādus pierādījumus, ka kosmētikas produktu un zobu pastas aprakstos norādītais atbilst patiesībai. Piemēram, centrs jau 2019.gada 14.augusta vēstulē Nr.3.2.-1/8015/K-30 vērsa pieteicējas uzmanību uz minēto aprakstu neatbilstību Kosmētikas līdzekļu regulas 20.panta 1.punkta prasībām (noteic, ka to kosmētikas līdzekļu, kurus dara pieejamus tirgū, marķējumā un reklāmas pasākumos neizmanto tādu tekstu, nosaukumus, preču zīmes, attēlus un figurālas vai citas zīmes, kas kosmētikas līdzekļiem piedēvē īpašības vai funkcijas, kādas tiem nepiemīt) un deva laiku pārkāpumu novēršanai, kā arī paskaidrojumu sniegšanai līdz 2019.gada 30.augustam. Tomēr pieteicēja nekādus pierādījumus par to, ka kosmētikas un zobu tīrīšanas līdzekļiem piemīt ārstnieciskas īpašības un tie ārstē, nav iesniegusi. Pieteikumā pieteicēja norādījusi, ka informācija, ko bija norādījusi pieteicēja, esot norādīta saskaņā ar ražotāja aprakstu, tomēr lietas materiālos šāda ražotāja apraksta nav, tādēļ apgabaltiesai nav iespējams pārbaudīt šāda pieteicējas apgalvojuma patiesumu. Taču tieši pieteicējai kā komercprakses veicējai ir jābūt pieejamiem ražotāja aprakstiem, uz kuriem tā atsaucas savu argumentu pamatošanai, un tie bija jāiesniedz centram un tiesai.

Pamatojoties uz minēto, centrs pamatoti konstatēja pieteicējas rīcībā maldinošu komercpraksi jebkuros apstākļos.

[14] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 10.panta trešās daļas 4. un 5.punktā noteikts, ka, ja komercprakses īstenotājs izmantotajai komerciālās saziņas formai piemērotā veidā piedāvā patērētājam iegādāties precī vai saņemt pakalpojumu un norāda preces vai pakalpojuma īpašības un cenu, tādējādi dodot iespēju patērētājam veikt pirkumu, par būtisku uzskata šādu informāciju, ja tā jau no konteksta nav skaidra: samaksas, piegādes, līguma izpildes un sūdzību izskatīšanas kārtību, ja tā atšķiras no kārtības, kādu paredz profesionālās rūpības kritēriji; atteikuma un citas līguma izbeigšanas tiesības.

Tā kā pieteicēja nebija izpildījusi Ministru kabineta 2014.gada 20.maija noteikumu Nr.255 „Noteikumi par distances līgumu” noteiktās prasības, kas attiecas uz distances tirdzniecību un patērētāju likumīgo tiesību un līgumu izpildi (vietnē Nr.1 un vietnē Nr.2 nebija uzskatāmi un pastāvīgi pieejamā veidā sniegta informācija par pieteicējas nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi, nebija pieejama noteikumos prasītā atteikuma veidlapa, netika sniegta informācija par līguma izbeigšanas tiesībām) un nebija izpildījusi Strīdu risināšanas regulas 14.punkta prasības (vietnē Nr.2 nebija sniegta atbilstoša informācija par ārpustiesas strīdu risināšanas kārtību un nebija norādīta saite uz strīdu risināšanas platformu tiešsaistē), tad centrs pamatoti atzina, ka pieteicēja ir pieļāvusi maldinošu noklusēšanu.

Apgabaltiesa atzīst, ka šāds pārkāpums varēja būtiski negatīvi ietekmēt patērētāja rīcību, jo patērētājam, izvēloties atteikties no preces, netika nodrošināta skaidra informācija par preces pārdevēju, nebija sniegta informācija par atteikuma tiesību īstenošanas kārtību, kas ir nozīmīgs instruments patērētāja

tiesību aizsardzībā, kā arī nebija nodrošināta informācija par strīdu risināšanu. Tas varēja būtiski apgrūtināt patērētāja izvēli par to, vai atteikties no preces, vai to paturēt, ja patērētāju prece tomēr neapmierina.

[15] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 9.panta pirmajā daļā noteikts, ka komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visus apstākļus, patērētājs tās ietekmē pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Komercpraksi uzskata par maldinošu citastarp tad, ja tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza.

[15.1] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir vispusīgi izvērtējusi pieteicējas komercpraksi saistībā ar BIO ūdens reklāmu vietnē Nr.1 un vietnē Nr.2 kopsakarā ar lietoto kvalitātes zīmi *BIO Water^{TM}* un informāciju par ūdens strukturēšanu (*sk. Administratīvās rajona tiesas sprieduma 8.1.-8.2.punktu*). Administratīvā apgabaltiesa piekrīt gan centram, gan pirmās instances tiesas vērtējumam, ka pieteicējas dotais apraksts vietnēs par BIO ūdeni un vietnē Nr.2 norādītais, ka ūdens tiek strukturēts, vispārējās pasniegšanas ziņā maldina patērētājus. Proti, jau tas vien, ka pieteicēja norāda, ka tās produktam BIO ūdens ir īpaša kvalitātes zīme *BIO Water^{TM}*, kā arī tas, ka ūdens tiek strukturēts, ka ūdenim ir 3 līmeņi, liek patērētājam raudzīties uz šo produktu kā kaut ko īpašāku nekā citi ūdeņi. Piebilde par to, ka produkta marķējums ar kvalitātes zīmi nozīmē, ka ūdens ir izturējies augstākas kvalitātes prasības, nekā noteikts normatīvajos aktos, vēl vairāk patērētājam liek domāt, ka ūdens ir īpašs – īpaši pārbaudīts vai iegūts īpašā veidā. Savukārt norāde par to, ka esošie normatīvie akti ļauj dzeramo un dabīgo avota ūdeni apstrādāt (kā pieteicēja norāda – veikt visdažādākās manipulācijas – nevēlamo ķīmisko vielu savienojumu atdalīšanu, dzelzs, sēra, fluora, mangāna samazināšanu u.c.) netieši norāda patērētājiem, ka esošie normatīvie akti pieļauj laist apgrozībā neveselīgu un sliktākas kvalitātes ūdeni, kas apstrādāts ar apšaubāmām metodēm, kā rezultātā patērētāji var pieņemt lēmumu savā lietošanā iegādāties tieši BIO ūdeni.

Tomēr centrs, sadarbojoties ar vairākām iestādēm (Pārtikas un veterināro dienestu, Veselības inspekciju, BIOR un Zemkopības ministriju) ir veicis visaptverošu izpēti par to, kādas ir prasības, lai dzeramo ūdeni varētu laist apgrozībā, pārbaudījis, vai pastāv kāds īpašs ūdens veids (bio ūdens), ar īpašām veselīguma prasībām, un vai tiešām pieteicējas lietotās kvalitātes zīmes izsniegšanas prasības nozīmē to, ka ūdens sagatavošanā lietošanai patērētājiem ir ievērotas augstākas prasības, nekā paredz normatīvie akti. Centrs ir nonācis pie pamatota secinājuma, ka pieteicējas apgalvojumi, kas par BIO ūdeni ir norādīti vietnēs, ir maldinoši. Piemēram, Zemkopības ministrija, izanalizējusi pieteicējas norādītos sertifikācijas kritērijus (*sk. protokolu Bio Water^{TM} kvalitātes zīmes piešķiršanas izvērtēšanai (lietas 1.sējuma 136.-138.lapa) un pieteikumā norādītos sertifikācijas kritērijus*), pie kuru izpildes tiek izsniegta kvalitātes zīme *Bio Water^{TM}*, un ievērojot, ka pieteicēja ražo fasētu dzeramo

ūdeni, secinājusi, ka pieteicējas norādītie kritēriji vai nu nav uzskatāmi par augstāku/papildus prasību (piemēram, jebkuram ūdens ražotājam jāveic mehāniski pasākumi – smilts un māla daļiņu atdalīšana –, un tā nav augstāka prasība, kāda tiek izvirzīta tieši pieteicējas BIO ūdens ražošanai) vai arī kritērijs attiecas uz citu pārtikas kategoriju – dabīgu minerālūdeni, nevis dzeramo ūdeni. Nav pamatoti salīdzināt divus dažādus produktus (dzeramo ūdeni un minerālūdeni), apvienojot tos ar vieniem un tiem pašiem kritērijiem (*sk. Zemkopības ministrijas 2020.gada 19.maija vēstuli Nr.5-7e/1090/2020, lietas 2.sējuma 102-107.lapā*).

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka tādēļ patērētājs tiek maldināts par produkta labajām īpašībām, īpašo apstrādes metodi – strukturēšanu – un augstākām prasībām par ūdens kvalitāti, lietojot kvalitātes zīmi *Bio Water^{TM}*.

Attiecībā par pieteicējas norādi, ka līdzīgu sertifikāciju ūdenim veic Vācijā, Veselības inspekcija centram 2019.gada 19.jūnija vēstulē ir izskaidrojusi, ka Vācijā šo sertifikāciju veic dabīgajam minerālūdenim (pieteicēja šo sertifikāciju attiecina uz dzeramo ūdeni). Ar atsaucēm uz publiski pieejamām un pārbaudāmām interneta vietnēm, inspekcija ir norādījusi, ka Vācijā sertifikācijas institūcijai ir nodrošināta publiska piekļuve informācijai par sertifikāta kritērijiem, uzņēmumu tīmekļa vietnēs tiek publicēti gan sertifikāti, gan audita ziņojumi, gan informācija par uzņēmuma veiktajiem pasākumiem, Vācijā sertifikācijas kritēriji ir daudz plašāki. Turpretī kvalitātes zīmes *Bio Water^{TM}* sertifikācijas kārtība ir necaurspīdīga, jo trūkst informācijas gan par pašu biedrību, kas sertifikātu izsniedz, gan par biedrības veiktajām aktivitātēm veselīga un ilgtspējīga dzīvesveida nodrošināšanā (*sk. lietas 2.sējuma 100.-101.lapu*). Tādējādi apgabaltiesa secina, ka pat vērts un ļoti uzmanīgs patērētājs, kam rūp veselīgs dzīvesveids, tostarp veselīgu produktu lietošana uzturā, nevar iegūt pārbaudāmu informāciju par pieteicējas reklamētā BIO ūdens sertifikāciju, kā arī to, ar kādām vēl veselību veicinošām aktivitātēm nodarbojas biedrība. Ja objektīvu informāciju nav iespējams iegūt pat šādam patērētājam, tad vēl jo mazāk patiesu informāciju par BIO ūdens kvalitāti iegūs patērētājs, kurš lasa tikai pieteicējas vietnēs norādīto informāciju.

Attiecībā par ūdens strukturēšanu ir konstatējams, ka pieteicējas iesniegto dokumentu „Strukturēšanas tehnoloģiju apraksts” ir vērtējusi Veselības inspekcija un 2019.gada 14.novembra un 2020.gada 6.maija vēstulēs sniegusi viedokli, ka šis apraksts nav objektīvi zinātniski pamatots.

[15.2] Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmajā daļā noteikts, ka pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Lai iegūtu nepieciešamo informāciju un panāktu tiesisku, taisnīgu un efektīvu lietas izskatīšanu, iestāde pēc iespējas dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus. Šā panta otrajā daļā noteikts, ka, iegūstot informāciju, iestāde var izmantot visas tiesiskās metodes, arī iegūt informāciju no administratīvā procesa dalībniekiem, citām institūcijām, kā arī ar liecinieku, ekspertu, apskates, dokumentu un cita veida pierādījumu palīdzību. Ja iestādei nepieciešamā informācija ir nevis administratīvā procesa dalībnieku, bet gan

citas institūcijas rīcībā, iestāde to iegūst pati, nevis pieprasa no administratīvā procesa dalībniekiem.

Apgabaltiesa jau iepriekš minēja, ka centrs pirms Lēmuma pieņemšanas ir veicis visaptverošu izpēti par vietnē Nr.1 un vietnē Nr.2 norādītajiem pieteicējas apgalvojumiem saistībā ar BIO ūdens reklamēšanu, vēršoties pie dažādām iestādēm. Iestādes katra savas kompetences ietvaros ir sniegušas atzinumus gan par normatīvajiem aktiem, kas konkrētajā jautājumā ir piemērojami, gan skaidrojumu par pieteicējas paustajiem apgalvojumiem. Tādēļ apgabaltiesa secina, ka centrs ir pieņēmis Lēmumu, pamatojoties uz objektivitātes principu. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks.

[16] Apelācijas sūdzībā pieteicēja norādījusi, ka pirmās instances tiesa nav minējusi tiesību aktu, kas uzliktu pienākumu pieteicēja iesniegt kādus autentiskus pētījumus un par kādu tēmu. Minēto argumentu pieteicēja izteikusi saistībā ar to, ka par maldinošu komercpraksi atzīta pieteicējas norāde par ūdens strukturēšanu.

Apgabaltiesa vērš pieteicējas uzmanību, pirmkārt, ka ar Lēmumu centrs nav aizliedzis pieteicējai strukturēt ūdeni. Otrkārt, centrs pārkāpumu pieteicējas rīcībā ir saskatījis un secīgi noteicis aizliegumu lietot norādes par ūdens strukturēšanu tādēļ, ka pieteicējas iesniegtais dokuments „Strukturēšanas tehnoloģiju apraksts” nav zinātniski pamatots vai tajā norādītās atsauces nav iespējams pārbaudīt. Arī apgabaltiesai neizdevās atvērt minētajā tehnoloģiju aprakstā norādītās vietnes <http://www.lsbu.ac.uk/water/magnetic.html>, <http://www.fina-constanza.de/wissenswertes/wasser/wasser.html> un <http://www.phiscienes.com>. Savukārt, tajās interneta vietnēs, kurām varēja piekļūt, piemēram, http://www.sectioaurea.com/sectioaurea/the_golden_angle.htm, <http://hometown.aol.com/hwludwig/publications.htm>, <https://orgone.org/>, notiek nosūtīšana uz vispārējām interneta vietnēm ar aprakstiem par dažādiem notikumiem pasaulē vai dažādām publikācijām, vai informāciju, kas nav tieši saistīta ar ūdens strukturēšanu. Tādējādi pieteicējas sniegtās atsauces dokumentā „Strukturēšanas tehnoloģiju apraksts” ir nekonkrētas un nesniedz pārbaudāmas ziņas par tehnoloģiju aprakstā norādīto, kā to pamatoti norādījusi Veselības inspekcija iepriekš minētajā atbildē centram.

Tā kā tieši pieteicēja ir tā, kura savās vietnēs atsaucas uz ūdens strukturēšanu, lai popularizētu savu pārdodamo produktu, tad tieši pieteicēja ir atbildīga par to, vai pieejamā informācija par strukturēšanas metodi ir objektīva un pilnīga. Tādēļ tieši pieteicējai pašai bija pienākums iesniegt pierādījumus savam apgalvojumam, ka tās izmantotā strukturēšanas metode ir tieši tāda pati, kādu to izmanto Vācijā. Šis pienākums kā pierādīšanas pamatprincips ir ietverts Administratīvā procesa likuma 150.panta trešajā daļā (pieteicējam atbilstoši savām iespējām jāpiedalās pierādījumu savākšanā). Nenoliedzami arī iestādei atbilstoši šā panta pirmajai daļai ir pienākums pierādīt apstākļus, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu iebildumu pamatojumu. Šajā gadījumā apgabaltiesa atzīst, ka centrs to ir darījis, vēršoties pie kompetentas iestādes ar lūgumu novērtēt pieteicējas iesniegto ūdens strukturēšanas tehnoloģiju. Tālāk, ja jau pieteicēja

turpina uzskatīt, ka ūdens strukturēšanas tehnoloģija ir pilnīga un objektīva (pēc pieteicējas norādītā atbilstoša Vācijas tehnoloģijai), tad tieši pieteicējai ir pienākums šādus pierādījumus iesniegt. Ja jau pieteicēja uz Vācijas tehnoloģiju atsauca, tad ir prezumējams, ka šāds tehnoloģijas apraksts pieteicējas rīcībā ir, bet pieteicēja to nesniedz pārbaudei.

Treškārt, pirmās instances tiesa pamatoti ir norādījusi uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta trešo daļu, kas noteic, ka, ja komercprakses īstenotājs nesniedz uzraudzības iestādes pieprasīto informāciju vai sniedz to nepilnīgi, uzraudzības iestāde ir tiesīga uzskatīt, ka komercpraksē izmantotā informācija ir neprecīza vai nepatiesa. Kā redzams no Lēmuma, centrs pieteicējai ir lūdzis iesniegt pierādījumus (dokumentu) par ūdens strukturēšanas iekārtu, taču pieteicēja iesniedza jau minēto strukturēšanas tehnoloģiju aprakstu, kas tika atzīts par nepilnīgu. Tādējādi centrs pamatoti varēja atzīt, ka pieteicējas nepilnīgi sniegtās informācijas dēļ, pieteicējas pasniegtā informācija par ūdens strukturēšanu ir nepatiesa.

[17] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norādījusi, ka pirmās instances tiesa nepamatoti liegusi pieaicināt lieciniekus un ekspertus. Pieteicēja piesaka lūgumu par visu pierādījumu vākšanu.

Administratīvā apgabaltiesa jau iepriekš norādīja, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 150.panta trešajai daļai pieteicējam atbilstoši savām spējām jāpiegalās pierādījumu savākšanā. Tā kā pieteicējas argumentu patiesumu šajā lietā iespējams pamatot tikai ar tādiem pierādījumiem, kam jābūt pašas pieteicējas rīcībā, ne pirmās instances tiesai, ne Administratīvajai apgabaltiesai nekas papildus nav jāvāc, lai attaisnotu pieteicējas argumentus. Tas bija jādara pašai pieteicējai, piemēram, jāiesniedz ražotāja apraksti par to, ka kosmētikas vai zobu tīrīšanas līdzekļiem piemīt ārstnieciskas īpašības, vai ūdens strukturēšanas tehnoloģijā jānorāda pārbaudāma informācija.

Tā kā pieteicēja vietnē Nr.1 un vietnē Nr.2 jau bija izplatījusi tādu informāciju, par kādu šajā lietā ir strīds, lietā arī nav nepieciešams noprotināt lieciniekus, kurus pieteicēja lūdza noprotināt pirmās instances tiesā – ražošanas pārstāvi Kristapu Braunu un biedrību. Biedrības izvirzītie kvalitātes kritēriji kvalitātes zīmes *Bio Water^{TM}* piešķiršanai tika atzīti par nepamatotiem un maldinošiem, ņemot vērā tiesību normās noteikto par kvalitātes prasībām ūdenim un ņemot vērā, ka kritēriji noteikti, nepamatoti salīdzinot divus dažādus produktus. Pirmās instances tiesa arī pamatoti nepieaicināja ekspertu Luku Montenjē, Nobela prēmijas laureātu, kas pēta strukturētu ūdeni. Kā jau minēts iepriekš, pieteicējai nav liegts strukturēt ūdeni, centrs pieteicējai ir pārmetis to, ka pieteicēja, norādot informāciju par ūdens strukturēšanu, pasniedz strukturētu ūdeni kā augstvērtīgāku kā citi ūdeņi kopsakarā ar to, ka tās iesniegtais dokuments par strukturēta ūdens tehnoloģiju nav zinātniski pamatots, kā arī sniedz veselīguma norādes, kādas neparedz Eiropas Savienības normatīvie akti. Liecinieka liecība vai eksperta viedoklis neko nevar mainīt apstākļos, kādos pieteicēja ir pasniegusi patērētājiem BIO ūdeni.

[18] Pamatojoties uz visu iepriekš minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks, bet pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprida

noraidīt SIA „Memory Water” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2020.gada 7.decembra lēmuma Nr.22-pk atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Patērētāju tiesību aizsardzības centram atlīdzināt pieteicējai nemantisko kaitējumu 250 000 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	<i>(personiskais paraksts)</i>	I.Meldere
--------------------	--------------------------------	-----------

Tiesneses	<i>(personiskais paraksts)</i>	I.Juhņeviča-Knoka
-----------	--------------------------------	-------------------

	<i>(personiskais paraksts)</i>	S.Kanenberga
--	--------------------------------	--------------

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese

I.Meldere

Rīgā 2022.gada 8.aprīlī

ŠIS DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU